

znamení

The Ten Commandments (Deut 5.1-21)

20 God spoke, and these words brought these people out of Egypt who brought these people out of Egypt who were slaves.

Desatero —

má dnes ještě význam?

Obsah + Slovo na úvod	2
Stalo se	3
Našel mne	4
Nenechme zvítězit strach!	5
Desatero – má dnes ještě význam?	7
Rok 2547 – cesta do budoucnosti...	9
Cestování s obrem	11
Pozor, tajemství!	12
Dialog	13
Psychofórum	14
Zdravě žít	15
Příběh Nicholase Wintona	17
Z internetu	20
ADRA ve znamení doby	21
www.pokuseni.com	23
Cheri, zázrak z ulice	25
Dětský koutek	26
Harmagedon	27
Snaha o dokonalost	29
Spektrum	31

ZNAMENÍ DOBY – KŘESŤANSKÝ POHLED NA SVĚT

Ročník 36, číslo 1/2004

Vydává a objednávky přijímá Advent-Orion spol. s r. o., vydavatelství,
Roztocká 5/44, 160 00 Praha 6-Sedlec, tel.: 233 321 621,
e-mail: expedice@adventorion.cz.

Šéfredaktor Mikuláš Pavlík. Tiskne Alfaprint Martin, SR. Vychází
dvakrát ročně. Nevyžádané příspěvky se nevracejí.

Registrační značka MK ČR F 5077. ISSN 0231-6439. Podávání novi-
nových zásilek povoleno Ředitelstvím pošt Praha č. nov. 5094/95 ze
dne 3. 2. 1995. Toto číslo vychází v červnu 2004.

Sliby, sliby, sliby...

„Tati, mohu jít na chvíli do postele k Benymu? Slibuji, že se nebudeme smát a kned usneme,“ slibuje můj syn Martínek večer před spaním. Dva synové (10 a 8) se nás rodiče snaží přesvědčit, že dokážou být večer vedle sebe potichu...

A to je pouze jeden z jejich slibů, na který jsem si právě vzpomněl.

Velmi si cením dobrých úmyslů svých dětí. Jejich dětské sebevědomí ale o mnoho přesahuje schopnost uskatečnit či plnit jejich předsevzetí. Nepochopily ještě, z jak křehkého materiálu jsou utvořeny.

Avšak taková sebejistota není nic neobvyklého ani mezi námi dospělými. Před mnoha lety, na poušti zvané Sínaj, obrovský dav prá-
osvobozených otroků skřmáždil svou kolektivní kapacitu a slibil svému nebeskému Otci: „...Poslušně budeme dělat všechno, o čem Hospodin mluvil.“ (Ex 24,7)

Jejich Otec ale věděl, jak to dopadne. Znal jejich srdce. Věděl, že jsou jen prach. Nikdy jim nepřikázal něco „dělat“. Měl pouze pozorně naslouchat jeho hlasu a držet se slibů, které jim dal On.

Kdyby trochu déle uvažovali nad Božím skutkem osvobození z Egypta, možná by se jejich tupé srdce obměkčilo. Místo sebejistoty by přišlo ocenění Božího díla a duchovní odeszdání by připozeně následovalo. Ellen Whiteová v komentáři k této události napsala: „Lid si neuvědomoval svou hříšnost... smlouva s Bohem však azdájeli. Už po několika týdnech se však smlouvě s Bohem zpronevěřili a kloněli se rytině.“ (PP 274)

Někdy se snažíme s Bohem vyjednávat. Sedáme si s ním za pokovací stůl jako rovnocenní obchodní partnery. Zapomínáme však, že ten, kdo přichází k Bohu, nemá nic a není nic – a že Bůh má všechno a je všechno.

Naše duchaplnost, moudrost a úsilí nemají žádnou cenu. Kristus je všechno, má všechno a dává všechno.

Tyto myšlenky mi přicházely na mysl při psaní článku o Desateru. Zkusme si Boží přikázání přičíst jako zaslíbení či sliby, které nám Bůh nabízí pro naše dobro.

„Tati, mohu si obléct věci do sboru už teď? Slibuji, že si je při snídani nezašpiním.“ Moje zkušenost s dětmi říká ale něco úplně jiného.

Podobně i biblické dějiny dokazují, že Boží lid vždy poruší své sliby, třeba vyjknuté s tím nejlepším úmyslem. Derme proto raději přednost ocenění Božích slibů (i těch zapsaných v Desateru) než vyjknutí vlastních.

Mikuláš Pavlík, šéfredaktor

PETICE ZA UZNÁNÍ KŘESŤANSKÝCH KOŘENŮ V EVROPSKÉ ÚSTAVĚ

Pod heslem „Je čas konat“ zahájili francouzští křesťané celoevropskou podpisovou akci, která má za cíl uznání křesťanských kořenů v evropské ústavě.

„Pokládáte za normální, že se Evropa konstituuje bez zmínky o Bohu, zatímco základní svobody evropských národů mají svůj původ v křesťanství?“ ptají se organizátoři akce. A vyslovují přesvědčení: „Zmínka o Bohu, stejně jako o hodnotách evangelia, bude trvale chránit náboženskou svobodu v Evropě. Vytvoří to větší úctu k člověku a k jeho základním právům.“ **-TKBS-**

„ZÁPADNÍ KŘESŤANÉ JSOU ZNUDĚNÍ A LAKOMÍ“

Arcibiskup canterburský Rowan Williams označil křesťany západních církví jako často „znučené, lakomé a bez zájmu o církevní věci“.

„Příliš mnoho křesťanů převzalo svou víru od rodičů – bez toho, aby se jí vážně zaobírali,“ prohlásil Williams, který je hlavním duchovním představitelem celosvětové anglikánské církve. Podle deníku The Times vyzval Williams takovéto křesťany, aby objevili radost z Boží přirozenosti a existence. „Eucharistie není něco, co si vezmeme s sebou a pak to doma pověsíme do šatníku. Kdo křesťanskou víru vnímá jako věc, kterou je možné zdědit, ten sám sebe okrádá o jakoukoliv možnost překvapení a radosti toho, že nás Bůh miluje a má o nás zájem.“ Takovouto radost podle arcibiskupa dnes ještě prožívají křesťané v rozvojových zemích. **-EPD-**

KŘESŤANŮ VE SVATÉ ZEMI UBÝVÁ

Lidé v mnoha církvích ve světě jsou znepokojeni masovým odchodem křesťanů ze Svaté země a hledají způsoby, jak jim pomoci v zemi setrvat. Na důsledky násilí upozornili i křesťanští představitelé v Jeruzalémě, když konstatovali pouze nízkou účast místních křesťanů na bohoslužbách a také neustále se snižující počet poutníků. Proto Američan Brian Bush založil nadaci na pomoc křesťanům ve Svaté zemi. Bush, který se přičlenil do křesťanské rodiny v Jeruzalémě, hovoří o stále se zhoršujících životních pod-

mínkách křesťanů a o tom, jak se v důsledku násilí dostávají na kraj společnosti. „V Izraeli a na Západním břehu nás je dnes kolem 160 000 a žijeme v moři 5 milionů židů a 3 milionů muslimů. Před padesáti lety tvořili křesťané 25 % zdejší populace,“ řekl Bush.

-ENI-

KARDINÁL DAROVAL SVÝM KNĚŽÍM BUDÍK

Proti „nudě při kázáních“ v kostele vytáhl do boje kardinál Ricardo Vidal ve své diecézi na Filipínách. Aby povzbudil ke kratším kázáním v novém roce 2004, arcibiskup města Cebu daroval svým kněžím při vánočním setkání budík a nástěnný kalendář s „hlubokými“ citáty.

„Pro věřící se dlouhá kázání při bohoslužbách mohou stát katastrofou, pro kněze jsou mrháním energií“ prohlásil kardinál Vidal. Budík jim má pomoci nacvičit si, že to, co chtějí říci, je možné vyjádřit i za několik minut. **-TKBS-**

CÍRKVE V EVROPĚ JSOU PROTI EUTANAZII, ALE I PROTI UMĚLÉMU PRODLUŽOVÁNÍ ŽIVOTA

V otázce eutanazie nemají církve v Evropě jednotný postoj. Vyplývá to ze stanoviska, které v Bruselu zveřejnila Konference evropských církví. Postoje jednotlivých církví se pohybují v rozmezí od rozhodného odmítnutí až po souhlas vymezený přísnými podmínkami ve výjimečných případech. Žádná z církví v Evropě však nesouhlasí s aktivní eutanazií. Všechny církve se shodují v tom, že úmyslné zabití smrtelně nemocných lidí je vážným hříchem, a zdůrazňují nevyhnutelnost dobré péče o nemocné a umírající. Ta zahrnuje i rozhodování o tom, zda je utrpení umírajícího člověka možné prodlužovat využíváním moderních

lékařských prostředků. Podle zprávy se církve shodují v názoru, že takovéto umělé prodlužování života nemusí být ve všech případech správné. Konference evropských církví sdružuje 125 anglikánských, protestantských a pravoslavných církví.

-EPD-

RUSKÁ PRAVOSLAVNÁ CÍRKEV VYDALA DESATERO PRO PODNIKATELE

Nestarat se jen o vlastní blahobyť, ale i o dobro vlasti, nerušit dané slovo a nepodplácet – to jsou některé z deseti bodů etického kodexu, který v minulých dnech vydala Ruská pravoslavná církev. Média jeho obsah velmi rychle rozšířila a nazvala ho „desaterem pro podnikatele“. Církev se tímto krokem snaží vnést základy morálky i do podnikání. Odsuzuje zákon džungle, který do této doby v ruském hospodářství platil, a vyzývá podnikatelskou elitu k zodpovědnému zacházení s bohatstvím a vlivem. Pravoslavná církev si dokonce vyhrazuje právo zveřejňovat jména podnikatelů, kteří jednájí v rozporu s tímto kodexem. Církev tímto krokem podporuje snahy prezidenta Putina v boji proti korupci. Jelena Katajeva ze státního burzovního dozoru, která je spoluautorkou kodexu, v něm zároveň vidí slovo církve, které neztrácuje majetek, ale odsuzuje jeho zneužívání. **-EPD-**

DOPORUČENÍ IZRAELSKÉHO MINISTRA KŘESŤANŮM JSOU NEMODERNÍ

Představitelé různých náboženství ve Svaté zemi odsoudili výroky pravicového ministra izraelské vlády, který vyzval křesťany, aby se se svou misí obrátili na muslimy. Ministr turistického ruchu Benny Elon ze strany Národní jednoty vyhlásil, že každý pokus křesťanů získat židy pro křesťanskou víru odmítnou. Anglikánský biskup v Jeruzalémě řekl, že vyhlášení ministra Elona jsou v rozporu s moderním duchem. Náboženští představitelé usilují v současnosti především o klidné spolužití příslušníků různých náboženství. „Už 2000 let usilují křesťané obrátit židy na svou víru. Neuspěli jsme. V těchto neklidných časech se o naši víru chceme s jinými podělit, ne jim ji vnucovat,“ řekl biskup. **-ENI-**

Našel mne

Měla jsem štěstí. Narodila jsem se těm nejúžasnějším lidem na světě – mým rodičům, kteří mě s láskou vychovávali k mravním hodnotám a učili mě, co je správné, a co není. Protože doba byla taková, jaká byla, o Bohu jsem nic nevěděla. Alespoň jsem si to myslela. Věděla jsem jen, že někteří lidé v něco takového věří.

Jezdili jsme k babičce. Někdy mě tam naši nechali i s mým bratrem Vladkem na víkend. S babičkou jsme si po večerech zpívali a ona mě naučila moji první modlitbu. S upřímností jsem odříkala naučená slova. Po čase začala babička rodiče přesvědčovat, aby nás dali pokřtít. Samozřejmě, nechtěli o tom ani slyšet, a tak babička dostala ultimátum. Buď nám přestane takové věci vtoukat do hlavy, nebo k ní už nebudeme chodit. A tak to na nějakou dobu utichlo. Jako sedmačka jsem si mohla vybrat, jestli půjdu na „náboženství“ nebo na „etiku“. „Podepišou vám to rodiče!“

„Mami, napište tam, na co mám chodit, a podepište to.“ „Vyber si.“ Nepřestávala jsem se divit. „Nechceme, abys nám něco vyčítala, až budeš velká,“ řekl tatka. V hlavě mi však zněla maminčina slova: „Většina věřících hřeší a odbudou to tím, že se vyzpovídají a ‚pánbiček‘ jim to odpustí.“

A tak jsem napsala „ETIKA“. Ale už jsem tehdy věděla, že existuje i pravé vyznávání Boha. Nehledala jsem ho však. Netušila jsem, že Bůh si najde mě. Na střední školu jsem začala chodit do Sučian, a protože pocházím z Dolného Kubína, bydlela jsem na internátě v Martině. Sama, daleko od rodičů, pod vlivem nového prostředí, cizích lidí a neznámého světa. V druhém ročníku jsem byla na pokoji s třemi kamarádkami. Všechny byly věřící. Jednou jsme si dlouho do noci povídaly. Nakonec se rozhodly, že se pomodlí. „Mohu s vámi?“ zašeptala jsem. „Ne, vždyť ty to neumíš.“ Bolelo to a já jsem potichu plakala. „Pane Bože, vždyť ty přece nemůžeš být omezený slovy básniček. Pokud jsi opravdový Bůh, tak mě musíš slyšet i tak. I já si chci s tebou umět povídat. Jestliže jsi opravdu všemohoucí, tak tě určitě budu moci i slyšet...“ V mém nitru se najednou rozprostřel mír, jaký jsem do té doby nepoznala. Měla jsem pocit, že se utopím v jeho nekonečné dobrotě, která mě obklopovala jako ten nejdokonalší balzám. Myslím, že jsem tehdy poprvé „uviděla jeho slávu“.

V té době jsem se seznámila s Romanem, mým přítelem, který mě pozval do Bratislavy na prázdninovou akci s názvem FLAG Camp. Motto znělo: „Fun Learning About God“, což v překladu znamená „Zábavné učení o Bohu“. Tábor zabezpečoval program pro děti po dobu prázdnin a já jsem se na netradičně prožitý týden moc těšila.

V rodině „vedoucích“ – Michala a Pěti Jurečkových – jsem poznala moc modlitby. Ráno jsme u nich vstávali – s modlitbou. Když jsme přišli do školy, jako vedoucí jsme začínali – modlitbou. S dětmi na nástupu jsme přivítali den – modlitbou. Na oběd

jsem odcházeli – s modlitbou. Den jsme s dětmi končili – modlitbou. Jako vedoucí jsme večereli a rozcházeli se – s modlitbou. A večer, když jsme šli spát, dali jsme si s Michalem a Péfou dobrou noc – modlitbou. Sedmkrát denně – s modlitbou. Řeknu vám, po takovém týdnu se ve vás něco pohne.

Když jsem odjížděla, Michal a Péťa mi věnovali Bibli. Bylo v ní napsáno:

V Bratislavě
20. 7. 1997

*Naši Katce
z lásky věnuji
tuto vzácnou Knihu knih.
Přejeme Ti, aby se stala Tvým
nejvěrnějším společníkem
každý den. Listuj v ní,
čti a hledej. Uvidíš, že
v ní najdeš ten největší
poklad na světě. Chceš
vědět jaký? Otevři ji a ČTII*

Michal a Péťa

„Jen to zkus, vždyť nemusíš číst dál, když se ti to nebude líbit. Jen to vyzkoušej...“ řekli.

Doma jakoby mi něco chybělo. Cítila jsem potřebu modlit se, a tak jsem každý večer počkala, až půjdou všichni spát, a pak jsem tajně, při světle lampy četla to, co tam pro mne Pán Bůh napsal. Uchvacovalo mě to. Fascinoval mě „Syn člověka“. Soustavně jsem se ptala, kdo to je, a on se představil.

Jednoho takového večera jsem nemohla dlouho usnout a stále jsem nad tím vším přemýšlela. Najednou dávalo všechno smysl. Můj život se začal v mých očích rozjasňovat a měla jsem pocit, že je to jednoduché jako skládačka. Když je rozložená, nevíte, co je v ní, ale když ji poskládáte, vznikne nádherný obraz. Stála jsem před balkónovými dveřmi a s pohledem upřeným na noční oblohu jsem se modlila. Ježíš vstoupil do mého srdce. Klepal, a já jsem mu otevřela.

Děkuji ti, Pane, že jsi mě našel a že mohu být i já tvým dítětem. ■

Katarína Facunová

postupně ubývat a začne v nás narůstat ztracená sebedůvěra. Naučit se rozhodovat sám za sebe znamená stávat se vnitřně svobodným, méně závislým. Zodpovědným však nejen za sebe, ale i za jiné. Protože pokud se nebojme upřímně vyjádřit sami sebe, jsme i vůči svému okolí pravdiví.

JE VŽDY BEZPEČNÉ VYJÁDŘIT SVŮJ STRACH?

Míra strachu je jiná v psychologicky intimních vztazích a jiná ve vztazích povrchnějších. Větší strach a ohrožení prožíváme v souvislosti s lidmi, kteří jsou pro nás významní. Strach se zmenšuje, když druhému dokážeme říci, čeho konkrétně se u něj bojíme. Ujasněme si to v sobě. Bojíme se jeho odmítnutí, hněvu, urážky, moci nebo toho, že nebudeme v jeho očích dostatečně dobří? Najdeme v sobě odpovědi na podobné otázky. Modleme se o sílu a moudrost vyjádřit svůj strach a svoje myšlenky. Jestliže to dokážeme, možná zjistíme, že naše obavy jsou zbytečné. Vnučuje se otázka: „Když vyjádříme, čeho se bojíme, nedáváme tomu druhému do ruky zbraň, kterou použije proti nám?“ Souhlasím s tím, že vyjádření strachu není příjemný zážitek, ale horší je v něm setrvat a dovolit mu vládnout. Nahromaděný strach člověka poškozuje. Vyjádření toho, co chceme, je začátkem léčebného procesu. Vykročíme. Nebojme se přitom omylů. Učíme se i chybami. Pro toho, kdo nás má skutečně rád, budeme mít stejnou cenu se vším, co k nám patří, i s našimi zmatky a chybami. Pokud jde o opravdový vztah, není důvodu k pocitu ohrožení.

Vždy se najdou takoví, kteří nás nepřijmou takové, jací jsme. V tom případě je namístě zamyslet se nad tím, jaký význam takový vztah má. Pokud nejde o blízký vztah, nepřijetí by nás nemělo ohrozit. Avšak ani od lidí, kteří nás milují, nemůžeme očekávat, že nám všechno schválí. Ten druhý má právo hněvat se na nás nebo se námi cítit dotčený, být z nás zklamaný a podobně. To všechno nemusí znamenat, že nás nemá rád. Podstupme proto zápas o vlastní, pravdivý život, protože je zápasem o jeho smysl.

STRACH NAHRAZUJME VÍROU A LÁSKOU

Jsem přesvědčená, že pro člověka žijícího ve strachu je mostem na druhý břeh silná víra v dobrý konec věci a v to, že nad naším životem za každých okolností bdí Bůh. Ježíš často mluvil o tom, a také to i dokázal, že se nám stane podle naší víry. Mysleme pozitivně, i když naše zkušenosti hovoří o něčem jiném a zažili jsme zklamání. Především v přátelských a partnerských vztazích musíme důvěru budovat vždy znovu a znovu, jinak se připravíme o plnohodnotné prožívání. Pokud by někdo, kdo se například zklamal v přátelství nebo v lásce, nechal zvítězit svůj strach, a nikdy by proto nevstoupil do vztahu, zničil by svou schopnost milovat. Právě opravdový vztah může člověku významně pomoci překonat strach. Jak píše evangelista Jan – „dokonalá láska strach zahání“. (1 J 4,18) Čím jsme v ní dokonalejší, tím méně strachu máme. Otevřeme se této léčivé síle. Strach umenšují i upřímné a svobodně vyjádřené sliby, které nejsou pro pravé přátelství nebo lásku omezením. Uvěřme Božímu příslibu, že pokud to, co nás s druhým spojuje, je láska, tak potom neexistuje nic, co by ji mohlo zničit. Ujistění o své pomoci v našem strachu nám Pán Bůh poskytuje v Bibli na mnoha místech. Nemůžeme však pasivně sedět a čekat, že vyřeší věci za nás. Usměruje nás, ale proto nám dal svobodnou vůli, abychom jednali jako samostatné a svéprávné bytosti.

Ne vždy jsme si však jisti tím, čeho se vlastně bojíme a kým doopravdy jsme, a můžeme se proto cítit zmatení. Prožíváme neurčitý strach – úzkost. Myslím si, že Bůh nás k poznání pravdy o sobě vede i prostřednictvím našeho vnitřního hlasu. Věnujme mu proto pozornost.

NASLOUCHAT VNITŘNÍMU HLASU

znamená dostávat se do souladu se sebou, přičemž se zároveň zvyšuje naše sebedůvěra a autentičnost. Významní psychologové jako Carl Rogers a Abraham Maslow nás na základě svých vědeckých poznatků nabádají, abychom

se nebáli věřit svým vnitřním pohnutkám a následovali je. Říkají, že vnitřní hlas naléhá, abychom byli pravdiví k naší podstatě a nepopřeli ji ze slabosti nebo pro nějakou výhodu či jiný důvod. Jestliže se strachu poddáme plně, mrzačíme lidskost, která je v nás. Strach a pochybnosti zastavují náš růst. O překonávání pochybností nejen v úzkém vztahu k víře píše apoštol Pavel v listu Římanům: „Blaze tomu, kdo sám sebe neodsuzuje, když se pro něco rozhodl.“ Ř 14,22

Ne všechny naše impulzy vedou vždy k sebezvýšení a k blahu jiných. Citlivě rozlišujeme. Uvědomme si, že ty destruktivní jsou silnými reakcemi vůči frustraci našich vnitřních potřeb. Ne všechny potřeby směřující k růstu a osobnímu blahu se dají i prakticky realizovat. Aby člověk nepopřel sám sebe a nepropadl nezdravým únikům, musí najít s důvěrou v Boží vedení přijatelný způsob, jak je uspokojit, případně transformovat.

POMÁHEJME SI VZÁJEMNĚ NĚST SVÁ BŘEMENA

Ujistění o Boží pomoci je pro člověka významným zdrojem síly. Díky spojení s ním nachází jistotu sám v sobě. Ale při překonávání strachu potřebujeme také lidskou podporu. Někoho, kdo s námi vstoupí do dialogu, abychom se v zápasu se strachem necítili sami. Mnozí totiž rezignují na kontakt s okolím. Přála bych si proto, aby nám nebyl lhostejný žádný člověk, kterého přemáhá břemeno strachu. Je skutečně pravda, že blízkost člověka pomůže uzdravit a vzkřít k životu. Možná ani ne tak fyzická, jako spíše psychická blízkost. Se strachem se střetáváme všichni. Budme proto ochotní navzájem se podepřít a odlehčit tíhu břemene jeden druhému. ■

Jana Merašická

Desatero — má dnes ještě význam?

Téma Božího zákona patří v křesťanských kruzích mezi nejdiskutovanější. Ne každý ví, že zákonodárství nejvyspělejších států a společenských zřízení v dějinách mělo své kořeny právě v biblickém konceptu Božího zákona. Desatero je neoddělitelnou součástí židovsko-křesťanské kultury. Lidé se jím řídí tisíce let a jeho zásady neztratí na aktuálnosti ani v budoucnosti.

Pravda je však i to, že se ve jménu zákona událo mnoho nespravedlností: zneužívání slabých, vykořisťování či svaté války. Mnozí věřící i dnes pokládají Desatero za předmět vyjednávání ve vztahu k nebi. Proč je Bůh tak přísný? Proč od nás nežadá něco snazšího? Příkázání jsou však mnohem víc než kodex zákazů či doporučení, které je možné přijmout, nebo jednoduše ignorovat. Desatero je náčrtem života, jaký Bůh chce, abychom žili.

Pán Bůh vytvořil pravidla, protože nás stvořil. Tak jako výrobce poskytuje ke každému výrobku návod na použití, podobně i Bůh ví — lépe než kdokoliv jiný — jaký způsob našeho chování a vztahů zaručí naše nejlepší „fungování“. Přestože mnozí

vykreslují křesťanství jako náboženství, které potlačuje radost a omezuje svobodu, Bůh chce, abychom žili plným životem.

Protože jako lidské bytosti nežijeme v izolaci, ale vždy ve vztahu k jiným, i Desatero je ve své podstatě o vztazích. První čtyři příkázání popisují ideál vztahu, jaký bychom měli mít k Bohu, našemu Stvořiteli, zbývajících šest se dotýká ideálu vztahu k našim bližním. Abychom mohli žít šťastným a plným životem, jsou oba vztahy nevyhnutelné.

NEJDŮLEŽITĚJŠÍ PRINCIP — LÁSKA

Ježíš shrnul deset Božích příkázání do těchto slov: „Miluj Hospodina, Boha svého, celým svým srdcem, celou svou duši

a celou svou myslí.“ To je největší a první příkazání. Druhé je mu podobné: „Miluj svého bližního jako sám sebe.“ Na těchto dvou příkázáních spočívá celý Zákon i Proroci.“ (Mt 22,37-40)

Všechna příkázání hovoří tedy o tom, jak naplňovat tyto dva rozměry Desatera — „milovat Boha“ z celého srdce a „milovat bližního“ jako sebe samého.

MILOVAT BOHA...

1. Nebudeš mít jiného boha mimo mne.

Jestliže Boha neznáme, může nám toto příkazání znít autoritářsky. Proč je tak důležité, aby byl Bůh v našem životě na prvním místě? Jsme součástí vesmíru, který vytvořil a udržuje Bůh-Stvořitel. Důvod, proč má být Bůh nejvyšší prioritou, je jednoduchý: nic jiného nefunguje. Pokud dáme na první místo sebe, výsledkem bude, že skončíme ve vězení vlastního sobectví. Jestliže na trůn srdce dosadíme jiného člověka, skončíme zranění. Každý člověk, bez ohledu na to, jak je dobrý a laskavý, nás nakonec zklame. Pokud v životě upřednostníme materiální věci nebo pokud cokoli jiného získá status „boha“, výsledek bude podobný — nespokojenost a zklamání.

Abychom žili úspěšný život, potřebujeme mít vztah k Bohu. Je to vztah, který existuje pouze tehdy, jestliže máme správně uspořádané životní hodnoty.

2. Nezobrazíš si Boha zpodobením ničeho... Nebudeš se ničemu takovému klanět ani tomu sloužit.

Druhé příkazání je rozšířením prvního. Bůh je na prvním místě, nebudeš se klanět nikomu a ničemu jinému. Příkázání je varováním. Třebaže Bůh dal lidským bytostem tvořivé a umělecké schopnosti, dílo našich rukou bychom nikdy neměli postavit nad Boha. Není nic špatného na tom, jestliže

se prostřednictvím příběhů, hudby či umění pokoušíme přiblížit lidem Boha. Měli bychom však pamatovat, že živý a skutečný Bůh přesahuje jakékoliv lidské představy. Je větší než cokoli, co dokážeme vytvořit.

3. Nezneužiješ jména Hospodina, svého Boha.

Třetí přikázání mluví o identitě. Poznej, kdo je Bůh a kdo jsi ty. Žij, mluv a chovej se tak, abys jeho jménu dělal čest, ne hanbu.

4. Pamatuj na den odpočinku, že ti má být svatý.

Bůh stvořil naše tělo, a proto ví, že nemůže fungovat bez odpočinku. Tak jako oddělil noc, abychom si odpočinuli po každodenní práci, oddělil pro odpočinek i jeden celý den ze sedmi dnů týdne. Jako by nám říkal: Toužím se s tebou setkávat každý den, ale jeden den v týdnu chci mít s tebou zvláštní společenství.

V našem uspěchaném světě, kde mnozí nemají čas se ani v klidu najíst, je sobota jedním z nejvýznamnějších a zároveň nejvíce nedoceněných Božích darů.

5. Cti svého otce i matku.

Snad se nám zdá, že připomínat tuto zásadu v Mojžíšově době bylo zbytečné. V kultuře Blízkého východu byla úcta k starším, a zejména k rodičům velmi silná. V některých náboženstvích se předkové dokonce uctívali jako božstva. Bůh nás však zná a ví, že potřebujeme, aby nám některé věci připomněl. Platí to zvláště dnes, kdy se úcta k starším a rodičům vytrácí.

6. Nezabiješ.

Zákon o ochraně života byl klíčovým pro nově se rodící izraelský národ. Je nezbytný pro každou společnost, která chce žít v míru. Je neméně důležitý i dnes, kdy klesá úcta k lidskému životu a násilí se stává formou zábavy i řešením politických krizí.

7. Nesesmilníš.

V dnešní společnosti je to jedno z nejvíce ignorovaných přikázání. Myšlenka tzv. volné lásky se může zdát přitažlivá, avšak pouze do té doby, dokud nespátíme její

důsledky. Nejsme stvořeni pro občasné náhodné vztahy. Lidské bytosti mají emocionální potřeby, které mohou být naplněny pouze v bezpečném, vzájemném a celoživotním vztahu. Pán Bůh to věděl. V době, kdy se zpochybňují morální principy i v sexuální oblasti, nám Bůh posílá jasné a nekompromisní pravidlo, aby nás nasměroval k lepšímu životu.

8. Nepokradeš.

Vzájemné respektování osobního vlastnictví je pro fungování společnosti nezbytné. Bůh věděl, že „přilepšování“ na úkor jiných vede k nenávisti, odcizování a konfliktům. I když je to pro většinu lidí samozřejmé, je i mnoho takových, kterým je tato zásada cizí.

9. Nevydáš proti svému bližnímu křivé svědectví.

Absolutní čestnost je vysoký ideál, ale je to jediná cesta, jak mít zdravé vztahy s lidmi kolem nás. Většina z nás v tomto přikázání selhala už jen tím, že jsme vyslovili třeba i drobnou lež. Možná jsme byli dokonce zataženi do spleti intrik a falešných obvinění s cílem uškodit tomu druhému, abychom vynikli my nebo někdo jiný. Všechny dobré vztahy jsou však vybudovány na vzájemné důvěře. Čestnost je proto tím nejlepším receptem. Bůh ví, o čem hovoří, když chce, abychom mluvili pravdu.

10. Nepožádáš...

Desáté přikázání přesahuje rámec konání a dotýká se motivace. Stačí jednoduše říci: „Nepokradeš.“? Znamená to, že pokud jsme si nepřivlastnili sousedovo auto, jeho ženu či část pozemku, je všechno v pořádku? Nebo je důležité i to, jak uvažujeme? Ano, pro Pána Boha je důležité i to. Samozřejmě, náš soused není zraněn tím, že se závistivě díváme na jeho nový model auta (dokonce je možná rád). Zranění jsme my. Nespokojenost je duchovní rakovina. Šíří se v našem srdci a zničí všechno štěstí. Bůh nám v tomto přikázání říká, abychom byli spokojeni s tím, co máme. Je to ta nejlepší cesta ke štěstí.

Bůh není ten, který sedí v nebi a podle toho, jak zachováváme Desatero, roz-

dává svou přízeň. Bůh nás miluje neokonečnou láskou a chce, abychom byli šťastní. Chce mít vztah lásky s každým z nás a chce vidět, že nás vztahy s jinými naplňují, posilují a činí šťastnějšími. I v našem životě se může stát Desatero požehnáním, pokud na něj odpovíme v duchu, v jakém k nám Bůh svými radami promlouvá. Deset Božích přikázání je tím nejlepším pravidlem pro lepší život. ■

Mikuláš Pavlík

Tak jako oddělil noc, abychom si odpočinuli po každodenní práci, oddělil pro odpočinek i jeden celý den ze sedmi dnů týdne.

Rok 2547 – cesta do budoucnosti, nebo do minulosti?

Evropa je v poslední době zasažena vlnou nadšení pro východní náboženství. Jedním z nejrozšířenějších je buddhismus prezentovaný jako filozofie lásky, skromnosti a dobrých skutků. Jaký je však buddhismus v oblasti jihovýchodní Asie, kde se zrodil a kde v některých zemích tvoří většinové náboženství? Jak ovlivňuje praktický život lidí?

Pojďte se spolu s námi podívat do Thajska, kde je buddhismus státním náboženstvím a hlásí se k němu až 95 % obyvatel.

Prožít několik týdnů v horské vesnici Ban Huai Hang, v hlubokém vnitrozemí Thajska, to je nezapomenutelný zážitek. Tady můžeme nejlépe pochopit, jak buddhismus – náboženství proklamující lásku a dobré skutky – ovlivňuje každodenní život lidí.

Obyvatelé vesnice jsou mimořádně laskaví, tolerantní a ohleduplní a všichni jsou buddhisté. Překypují úsměvem a pohostinností. Krádež a lež jsou jim naprosto cizí. Jsou však mimořádně pověřiví. Víra, či spíše strach z duchů, je skutečně svazuje. Aby jim duchové, kterým říkají „phii“, dali pokoj, postaví jim u každého domku malý ozdobený domeček, kam jim denně nosí dary, jídlo, vodu a zapalují vonné tyčinky. Takové oltářičky najdete nejen u domků vesničanů někde v horách, ale i v okresním městě u benzinového čerpadla značky Shell nebo přímo pod mrakodrapy obchodního centra v Bangkoku.

TROCHA HISTORIE

Siddhartha Guatama, zakladatel tohoto náboženství, žil v 6. století před naším

letopočtem. Proto se dodnes v celé zemi, ve školách, obchodech i úřadech, používá buddhistický kalendář, podle kterého se nyní píše rok 2547. Guatama vyzkoušel při svém hledání oba extrémy: život v pohodlí, i krajní odříkání. Obě cesty však odmítl. Pochopil, že život je utrpení, které vzniká ze žádostivosti. Osvíceným – Buddhou se stal až tehdy, když se osvobodil od svých tužeb.

Tady můžeme nejlépe pochopit, jak buddhismus – náboženství proklamující lásku a dobré skutky – ovlivňuje každodenní život lidí.

Jeho učedníci rozpracovali tyto myšlenky do filozofického systému, jehož podstatou je hledání pravdy a lásky v sobě samém, ale bez víry v osobního Boha. Problém smrti řeší nekonečným koloběhem reinkarnace. Příčinou bídy a utrpení na světě je sobectví, které je možné odstranit osmi cestami: pravou vírou, úsilím, správným myšlením, vysokými cíli, usilovnou prací, dobrými skutky, bezúhonným životem a meditací.

VÍRA OBYČEJNÝCH LIDÍ

V horské vesničce jsme mezi domorodci pozorovali, jak je buddhismus spojen s pra-

starými prvky animizmu – víry v duchy. Dříve než jsme začali pracovat v džungli, „starosta“ obce přinesl oběť duchům pralesa. Zapálil pod velkým stromem několik vonných tyčinek, klaněl se a odříkával přitom různá tajemná zaklínadla. Když byl s obřadem hotov, ujistil nás, že teď už můžeme bezpečně začít pracovat na stavbě ekologické hráze na potoce. Duchové jeho oběť přijali a nebudou se hněvat, že jsme udělali zásah do přírody... Nám to připadalo prapodivné, ale domorodcům to bylo tak samozřejmé, jako když se u nás babičky přežehnávají cestou kolem kříže na hřbitově.

Na jednom tajemném místě v džungli nám dokonce byli ochotní ukázat zvláštní dřevěný oltář, kde každoročně v přesně stanovený den obětují celé prase. Svůj dar polijí tím nejvzácnějším alkoholem – láhví whisky... Věř, že duchové lesa budou celý rok žehnat stromům, zvěři, pramenům vod i lidem, kteří v lese pracují.

Na rozdíl od muslimských krajín, kde se křesťan pro svou víru může dostat do vážných problémů, nebo dokonce do ohrožení života, jsou buddhisté maximálně tolerantní. Upřímně se zajímali o naši víru

a křesťanské zásady jim byly sympatické. Přijmout však víru v osobního Boha a Ježíše Krista jako Spasitele – to je pro ně velký problém. Podle vyjádření misionářů, kteří tam pracují, to často trvá celá léta.

CHRÁM NA VESNICI

Nádvoří buddhistického chrámu na vesnici je nejen bohoslužebným místem, ale také centrem společenského života. Scházejí se tu starší obce i dospělí na vyučování ve večerní škole. Tady nás oficiálně přivítali a na tomto nádvoří zorganizovali na závěr našeho humanitárního projektu také slavnostní pohostění na rozloučenou. To všechno se děje přímo u sochy Buddha.

Buddhismus nemá stanovený bohoslužebný den odpočinku v týdenním cyklu. Scházejí se, když to mniši považují za potřebné. Jednou ráno jsme se probudili za zvuku bubnů. Ke svolávání věřících totiž neslouží zvonice, ale „bubenice“ – věžička, kde jsou pod stříškou zabudované obrovské bubny, jejichž zvuk spolehlivě zburcuje vesnici. Také jsem měl naspěch, abych na vlastní oči viděl ten zvláštní obřad.

Před vstupem na každé posvátné místo se musíte vyzout. Platí to i pro křesťanské chrámy či modlitebny. V této zemi by bylo největším projevem neúcty, kdyby člověk vstoupil na posvátná místa nevyzuté. V průběhu obřadů, které vedl starší mnich, seděli lidé na rohožích rozprostřených na zemi. Musíte dávat pozor, abyste se chodidly neobrátili k soše Buddha nebo k někomu z lidí. Mnich zpěvavým hlasem odříkával monotónní modlitby. Na jeho pokyn zapálili starší obce pod sochou Buddha vonné tyčinky, přičemž se věřící klaněli tváří až k zemi. Potom vstali muži, po nich ženy a všichni odevzdali k nohám mnicha svůj dar – hrst uvařené rýže. Mnich jim za to poželal. Do chrámu nepřichází nikdo s prázdnými rukama. Každý buddhista považuje za přednost přinést jako dar mnišům jídlo. Potom následoval obřad lití vody, jehož původ a význam nám vesničané neuměli vysvětlit. Jednoduše se to tak už staletí dělá a přináší to požehnání. Po shromáždění si mnich s vesničany neformálně popovídal a vesele zažertoval – a každý šel za svou práci.

Na vesnici jsou obřady úplně jiné než ve skvostném chrámu Wat Phra That Doi Suthep ve městě Chiang Mai. Tam mniši věřícím jen krátce požehnají a pokropí je svěcenou vodou. Lidé místo rýže přinášejí peníze. V chrámovém nádvoří je víc než 250 pokladen. Malé muzeum je jednou z nejbohatších numizmatických sbírek světa. Vůbec nás nepřekvapilo, když jsme za sklem objevili i slovenskou a českou stokerunu.

Faktem zůstává, že navzdory proklamované skromnosti, je v každé vesnici buddhistický chrám a klášter tou nejhonosnější

budovou. Stylové stavby se zlatými ornamenty, draci vykládání trpytivými mozaikami, to všechno ostře kontrastuje s dřevěnými chatrčemi a skromnými domy na kůlech, ve kterých domorodci žijí.

ŽIVOT MNICHŮ

Na nádvoří vesnického chrámu žijí mniši. Jejich život je však úplně jiný než život křesťanských mnišů v Evropě. Buddhističtí mniši, které zdaleka poznáte podle oranžových hábitů, se před světem neuzavírají. Setkávají se s vesničany, běžně spolu komunikují, dokonce spolu i pracují. Věnují se také mnoha tajuplným praktikám, které nám připomínaly spíše šamanství než náboženství vyspělých kultur. Přípravují například malé svazečky ze sedmi druhů vzácného dřeva, které vyhledávají v džungli. Ty se

potom používají k obřadnímu očištění pramenů. Svazek posvátných dřev se hodí do studánky a voda je očištěna, to znamená vhodná na pití. Ne že bychom pochybovali o účinnosti těchto obřadů, ale vodu na pití jsme si raději kupovali a do práce v džungli nosili v lahvi.

Ani klášter není uzavřené místo. Slouží dokonce jako ubytovna pro poutníky. Mniši mají ve svých pokojích kromě sošek Buddha také barevnou televizi či počítač. Stát se mnichem nevyžaduje nutně slib na celý život. Mnozí mladí chlapci, ale i dospělí, odcházejí do klášterů na několik měsíců, aby prožili osobní duchovní obnovu a v tichu meditace se mohli soustředit na hledání nové životní orientace.

V prastarém královském městě Ayutthaya jsme měli příležitost popovídat si s mladými mnichy, kteří uměli trochu anglicky. Na toto období se dlouho připravovali a je to, jak nám řekli, pro ně velmi obohacující zkušenost – zřící se na čas všech vymožeností a shonu moderní doby, odejít do ústraní a vyzkoušet si, jak málo člověk k životu potřebuje. Potom však něco zazvonilo – a jeden z mnichů vytáhl zpod oranžového hábitu ten nejmodernější mobil a vesele telefonoval...

JAK TO MĚNÍ LIDI?

Náboženství, jak jsme se sami přesvědčili, velkou měrou ovlivňuje životy lidí. Do chrámů přicházejí prosit o požehnání před zkouškami ve škole, když si hledají zaměstnání, jestliže mají jít do nemocnice nebo když stojí před důležitým životním rozhodnutím.

Nejednou jsme si kladli otázku: Jak je to možné, že víra v reinkarnaci, nutnost dělat dobré skutky a strach ze zlých duchů činí tyto lidi tak dobrými? Je to určitý protiklad s naší „křesťanskou Evropou“, kde sice formálně vyznáváme víru v dobrého osobního Boha, ale honba za majetkem způsobuje, že lidé jsou vůči sobě často nevražliví, zákešní a zlí. Naopak, tam jsou lidé většinou milí, radostní a usměvaví. Ne náhodou se proto Thajsku říká země úsměvů.

Stanislav Bielik

Cestování s obrem

„Na velikosti vašeho těla záleží jen málo, na velikosti vašeho mozku záleží už víc, ale na velikosti vašeho srdce záleží ze všeho nejvíc.“

(B.C. Forbes)

Tak co máte dnes nového?“ zeptala jsem se své rodinky hned ve dveřích. Právě jsem se vrátila z přednášky, kterou jsem měla ve vzdáleném městě.

„Ahoj, mami,“ vykukl za počítačem náš nejmladší dospívající syn.

„Já nemám nic nového, ve škole je nuda – jako obvykle,“ prohlásil na závěr své bohaté konverzace, tak typické pro sedmnáctileté. Manžel odložil noviny a přišel mě něžně obejmout. „Já mám za sebou dost náročný den, a tak jsem rád, že jsem už konečně doma. A co ty? Celá jen záříš, co se děje?“

„Moji milí, dnes jsem zažila něco úžasného!“ zajásala jsem, když jsem si vysvlékla kabát a nazula pohodlné bačkory. „Cestovala jsem se skutečným obrem!“

„Ale mami, prosím tě, co to je za vtipy? Obrové existují jen v pohádkách pro nejmenší!“ ozval se syn a pokračoval v psaní na počítači. „Totéž jsem si do dnešního dne myslela také. Ale ode dneška to už není pravda,“ nedala jsem se. Musela jsem působit příliš vzrušeně, protože za chvíli přišel náš teenager za mnou do obývacího pokoje a zvědavě se posadil do křesla. „No tak mluv!“ vyzval mne s ironickým úsměvem. A tak jsem začala vyprávět.

„Když jsem nastoupila do dálkového autobusu, byla jsem ráda, že jsem našla volné místo. Pohodlně jsem se usadila. Těšila jsem se, že těch několik desítek kilometrů do cíle mé cesty využiji studiím materiálů z psychologie. Lidé postupně nastupovali a obsazovali volná místa. Vtom vstoupil on. Zaplatil a šel úzkou uličkou mezi sedadly. „Kdyby mě raději obešel,“ pomyslela jsem si. Vypadal příliš jednoduše. Byl starý, šedivý, ošlehaný životem, na sobě měl obnošený kabát. Zastavil se u mne, podíval se na mne

jasnými modrými očima a přívětivě se zeptal: „Mohu si přisednout?“ „Samozřejmě, prosím,“ odpověděla jsem slušně a uvolnila mu víc místa. Uctivě poděkoval a posadil se. K nohám si opatrně položil dvě velké staré nákupní tašky. Z nich zvědavě vykulovaly barevné zátky, které pyšně trnily na hrdlech dvoulitrových plastových lahví. Snažila jsem se číst, ale po chvíli začal můj spolucestující vyprávět. Byl velmi hovorný. Začal se mě vyptávat, kam cestuji a co dělám. Snažila jsem se odpovídat slušně, ale stručně. Vtom řidič autobusu prudce zatočil a stařec svými rukama i nohama v poslední chvíli zachytil velké tašky, aby se nepřevrátily. „Škoda by bylo té dobré minerálky. Máte ji tu ve Zvolenu opravdu výbornou,“ řekl a usmál se na mne dobráckým širokým úsměvem. Měl vráskami zbrzděnou tvář, kterou úsměv podivně zkrášlil.

„A kam cestujete vy?“ zeptala jsem se ho.

„Bydlím v Handlové. Jsem starý horník ve výslužbě. Třicet šest let jsem pracoval pod zemí. Moje plíce jsou celé zaprášené uhelným prachem. Odsloužil jsem si poctivě ta dlouhá léta pod zemí. V našem městečku máme dětský domov. Jsou tam odložené děti, které rodiče přivedli na svět, ale vůbec se o ně nestarají. Jsou to převážně romské děti, takové milé, s černými velkýma očima a střapatými hřívami na hlavách. Ale bílé nebo černé – co na tom záleží?“

V domově už pro ně nemají peníze ani na sladký sirup, aby jim udělali dobrou malinovku. Tak jsem si řekl: Jsi už v důchodu, jízdenku máš lacinou – tak proč bys těm dětem nemohl nosit dobrou minerálku? Nemusí přece pít chlórovanou vodu z vodovodu.“

Podívala jsem se na jeho dobráckou vráscitou tvář a upracované mozolnaté dlaně. Odněkud z hlubin vzpomínek se mi vynořilo jedno maturitní oznámení s následujícím mottem: „Třebaže jsme jen

kapkou v moři, buďme ji, hlavně že barvíme oceán.“

Být kapičkou lásky bez předsudků v moři lidstva, barvit ho láskyplnými praktickými činy. A vtom mi to došlo – vždyť já cestuji se skutečným obrem! V srdci jsem tiše poděkovala Bohu, že mi udělil nezapomenutelnou praktickou lekci o opravdové lidské velikosti.

„Tak, já už jsem doma, musím vystupovat. Na shledanou! A ať se vám přednáška vydaří!“ popřál mi upřímně a namáhavě

vystupoval s těžkým nákladem z autobusu. Zamyšleně jsem se za ním dívala, jak těžce kráčí ulicí. Jeho obraz se hluboko vryl do mé duše. Vzpomněla jsem si na jeden můj oblíbený citát, jehož autorem je Martin Luther King junior: „Každý z nás může

být velkým člověkem, protože každý z nás dokáže pomoci jiným. A nepotřebujete na to žádný univerzitní diplom. Nemusíte nutit svoje já ani svou mysl, aby s tím souhlasila. Potřebujete pouze srdce plné milosrdenství. Duši zrozenou z lásky.“

Tak co, necestovala jsem s obrem?“ zeptala jsem se a mrkla na svého syna. Neřekl nic, jen zamyšleně vyšel z pokoje. Druhý den jsem při utírání prachu objevila nad synovým psacím stolem výrazně napsaná slova: „Obrové existují – chci být jedním z nich!“ A pod nimi citát M. L. Kinga juniora... ■

Katarína Kernová

Každý z nás může být velkým člověkem, protože každý z nás dokáže pomoci jiným.

Víte, že všichni příliš mnoho mluvíme? Opravdu! Nestalo se ti někdy, a to jsi samozřejmě člověk spolehlivý a důvěryhodný, že sis musel s lítostí říci: „Proč jsem jen neměl víc rozumu a nemlčel jsem?“ Pamatuješ?

Zdá se, že lidský jazyk je nejlepším příkladem neustálého pohybu. Hovoříme o své práci, o práci jiných lidí, povídáme si o tom či onom, prostě o všem – jako bychom byli moudrost sama. A později si moc přejeme, abychom mohli něco z toho, co jsme řekli, vzít zpět.

Ale my, navzdory tomu všemu, mluvíme dál. Říkáme, co nás napadne, pak litujeme, dáváme si předsevzetí, znovu zapomínáme – zase litujeme; a tak to jde pořád dokola.

Pozor, tajemství!

Dar řeči – to je předivný, vzácný poklad. Musíme ho však využívat pečlivě, střídavě a rozvážně. Má vyjadřovat naše myšlenky. Zdá se však, že přemýšlení jaksi vyšlo z módy. Máme příliš mnoho práce – dny jsou moc krátké, hodiny tak rychle ubíhají – a na nás se valí spousta práce, kterou musíme zvládnout. Nemáme čas se na chvíli zastavit, ztišit se a přemýšlet.

A přitom všechnen čas patří nám – každý máme k dispozici 24 hodin denně a 365 dnů do roka. Kdybychom vždy, když chceme něco říci, věnovali dvě nebo tři vteřiny zamyšlení, kolik žalu a nepřijemností bychom ušetřili sobě i jiným!

Pokud máš tajemství – a nechceš, aby o něm věděl celý svět – nech si ho pro sebe. Neříkej ho ani nejlepšímu příteli. Protože každý tvůj přítel je pouze člověk, stejně jako ty. I on rád povídá. Všichni lidé jsou slabí a lidský jazyk se pohybuje příliš snadno. Pokud o svém tajemství vyprávíš, nesmíš se zlobit, když zjistíš, že tvoje důvěra byla zklamána. Nezasloužíš si to? Pokud si nedovedeš nechat sám pro sebe to, co ti jiní svěřili, jak potom můžeš očekávat, že někdo druhý bude mlčet.

Pokud ti však někdo svěřil své tajemství, jde o vážnou věc. Jde o tvou čest! Dej si na ústa zámek, zamkni ho klíčem a ten hod' do studny! Budeš sice v pokušení, ale nedopusť, aby tvůj jazyk, ten malý sval, nad tebou zvítězil. Pošpinil by tvou čest a narušil tvá další rozhodování. Zaslechl jsi v práci, od sousedů nebo od přátel nějaké zajímavé zprávy? Pak nezapomeň držet jazyk za zuby!

Jedna schopná a pracovitá žena měla být přeřazena v podniku, kde pracovala, na jiné, pro ni výhodnější místo. „Ne!“ řekl vedoucí oddělení, který potřeboval pomoc. „Alenu nechci! Je sice schopná a umí dobře pracovat, ale je jako dokonalé sítko. Nepoví pouze to, co neví. Práce na našem oddělení není sice tajná, ale nechci, aby si o tom, co se tu děje, povídalo celé město.“ Tak zůstala dívka na svém starém, méně atraktivním místě jen proto, že se nenaučila umění ovládat svůj jazyk.

Pokud se náhodou dozvíš o něčích soukromých záležitostech, buď ještě opatrnější. Bude dobře, když nebudeš opakovat ani ty „zaručeně pravdivé“ zprávy. Mnohé z toho, co se dovidáme, se vůbec nezakládá na pravdě nebo jsou to zprávy přehnané. Kdy-

bychom měli všemu naslouchat, snadno bychom naplnili svou mysl brakem, takže by nám nezůstal ani kousek místa na věci důležité a hodnotné.

Žádný jiný hřích nezpůsobuje tolik zármutku a bolesti jako hřích pomlouvání. Nic nebolí tak, jako nevlídnost a tvrdost kmitajících se a upovídáných jazyků. Pomluva je zvláštní věc. Někdy se zdá, jako by lidé natáhli ruku a z jakéhosi stromu trhali ovoce. „Víte, že...“ šeptá kdosi. „Slyšela jsi...?“ říká jiný důvěrně. „Viš, je to tajné, ale tobě to povím...“ svěřuje se třetí – a příběh může růst. Někdy je to škodolibé, jindy téměř neškodné. Někdy je to však nepříjemné a znepokojující. Vždycky je to výsledek naší bezmyšlenkovitosti, ovoce naší vrozené lidské „upovídánosti“. Jak rádi máme zvuk vlastního hlasu!

Jistý řečník jednou prohlásil, že by mělo být ještě jedno – jedenácté – přikázání, které by znělo: Nebudeš pomlouvat! Ale vždyť deváté přikázání o tom mluví: Nevydáš křivé (nepravdivé) svědectví.

Uvažuj o tom, zda se při svých rozhovorech zaměřuješ jen na věci pěkné a užitečné.

Ve staré Šanghaji je krásná zahrada, kterou jeden mladý muž věnoval své matce. Nad branou do zahrady je krásným čínským písmem napsáno: „Založil jsem zahradu. Potom jsem chvíli poseděl, trochu si odpočinul a zamyslel se. Pak jsem zahradu předělal.“

Dobrý nápad, ne? Ale nemusí to být jen květinová zahrada. Člověk může předělat a změnit téměř všechno – i neklidný jazyk. Nejdůležitější je – zamyslet se nad sebou.

Rozhodni se, že s Boží pomocí už nepovíš ani jedno bezmyšlenkovité, nevlídné slovo. Pokud neumíš říci nic pěkného, potom raději neříkej nic. Vždycky se to vyplatí. ■

ZD, květen 1969

Když jsme pod novou smlouvou, je skutečně nutné dodržovat Boží zákon?

Nová smlouva je ve skutečnosti starší než stará smlouva. Bůh ji uzavřel s lidmi v zahradě Eden, kdy zaslíbil, že Mesiáš vysvobodí lidstvo ze smrtelného ďáblova objetí. Nová smlouva obsahuje zaslíbení záchrany člověka z hříchů skrze Ježíše Krista. On nás zachraňuje. On vepisuje zásady svého zákona do lidských srdcí. Motivací poslušnosti se stává láska. Nový život dává životu novou moc. (Žd 8,10; Ez 36,26; Ž 40,8) V období staré smlouvy Izrael slíbil Bohu, že bude dodržovat Boží zákon ve své vlastní síle. Izraelci prohlašovali: „Všechno, co Bůh říká, budeme dodržovat.“ (Ex 19,8; 24,3.7) Všechny pokusy plnit Boží zákon jen formálně vedly k znechucení a prohrám. Zákon, který nedokážeme dodržovat, nás odsuzuje. (Ř 3,23; 6,23) V nové smlouvě patříme jinému Pánu – Ježíši Kristu. Máme nové srdce a jsme v novém postavení před Bohem. (J 1,12; 2 K 5,17; Ř 8,1)

Nežítí Kristus při svém návratu na zemi na tisíc let své království? Vždy jsem se domníval, že během milénia budou lidé žít na zemi v říši míru.

Jan 14,1-3 uvádí Ježíšův výrok, že odchází, aby pro nás připravil místo, a pak přijde a vezme nás k sobě. 1 Te 4,16.17 dodává, že se s Kristem setkáme ve vzduchu. Mt 16,27 říká, že Kristus přijde ve slávě a se svými anděly, aby lidem dal věčnou odměnu. 2 Te 1,7.8 doplňuje, že když Kristus přijde s anděly, jeho příchod bude spalující výhní pro bezbožné. Podle Jr 25,33 budou pobiti lidé ležet od jednoho konce země k druhému a nebude, kdo by je pochoval. Jr 4,23-27 poukazuje na to, že během tisíciletí nebude na zpustošené zemi žít „ani jeden člověk“. Zj 20,1.2 dodává, že satan bude svázán řetězem okolností a uvržen do

„bezdné propasti“. Řecký výraz abyssos je stejný, jako v řeckém překladu Gn 1,2: „pustý a prázdň“. Když Bůh stvořil náš svět, byl nejdříve pustý, prázdň a temný, byla to propast prázdnoty, dokud Bůh neoddělil vody od souše a nevytvořil nový svět plný života. Země se však opět vrátí k původní prázdnotě. Hřích bude zničen a z propasti starého světa Bůh opět stvoří nádhernou novou zemi. (2 Pt 3,13; Zj 21,1-5)

Budou věřící žít na zemi i během „soužení“, anebo před ním budou „vychváćeni“ k Pánu?

Dějiny a zážitky starého Izraele nechal Bůh zaznamenat pro povzbuzení věřících lidí v době konce. Bůh zachránil a vy-

svobodil Izraelce z Egyptského otroctví po ranách. Stejně bude Bůh chránit svou církev během posledních ran a vysvobodí své věrné z ruky utiskovatelů. (1 K 10,11; Ž 91; Ž 46) Když král Nebúkadnesar vynesl rozsudek, byli tři mladí Židé vhozeni do rozpálené pece. Bůh je ovšem zázračně zachránil. Jejich víra byla prověřena plameny. (Da 3,16-28) Pán Ježíš přijde po skončení ran jako zloděj. Jaký význam by jinak měl jeho výrok po šesté ráně: „Hle, přicházím jako zloděj“, kdyby Kristus jako zloděj přišel už během posledních ran? Zj 15,8 jasně vyhláší: „Nikdo nemohl vstoupit do svatyně (v nebi), dokud nebude vykonáno sedm pohrom.“

2 Te 2,1-3 jasně říká, že před příchodem Ježíše Krista se objeví antikrist a bude zničen až zjevením Kristovy slávy. (2 Te 2,8)

Mark Finley

PaedDr. Gabriela Kopilecová

Speciální a léčebná pedagožka a školská psycholožka s klinickou a poradenskou praxí v zdravotnictví a školství. Věnuje se poradenské a přednáškové činnosti. Je matka tří synů.

Náš dospívající syn je v poslední době velmi zvláštní. Mluví o smutných věcech, nic ho nebaví, má odpor k učení, jen celé hodiny nečinně prosedí. Říká, že nic nemá smysl. Cítíme z něj hrozný pesimismus. Trápíme se tím, přemýšlíme, jestli je to u dnešní mladé generace běžné. Nebo je to pouze přechodný stav? Není to snad příznak nějaké nemoci? Dnes se píše hodně o depresi. Jak se u dětí projevuje a jak ji můžeme rozeznat?

Zřejmě patříte do kategorie vnímavých rodičů, kterým neujde, že dítě je v emocionální krizi. Mohli byste k tomu říci ještě víc – co jste prožili jako rodina v poslední době, jaké dětství měl váš syn, jak funguje vaše rodina, jaké výchovné metody používáte, jací jsou kamarádi vašeho syna, jaké bylo jeho chování a jaké jiné projevy či zvláštnosti pozorujete.

Rozhodně vás jeho chování nutí k opatrnosti. Pokud se jeho stav neupraví nebo je reakcí na akutní trauma (např. hrozící rozvod...), potřebujete vyhledat pomoc.

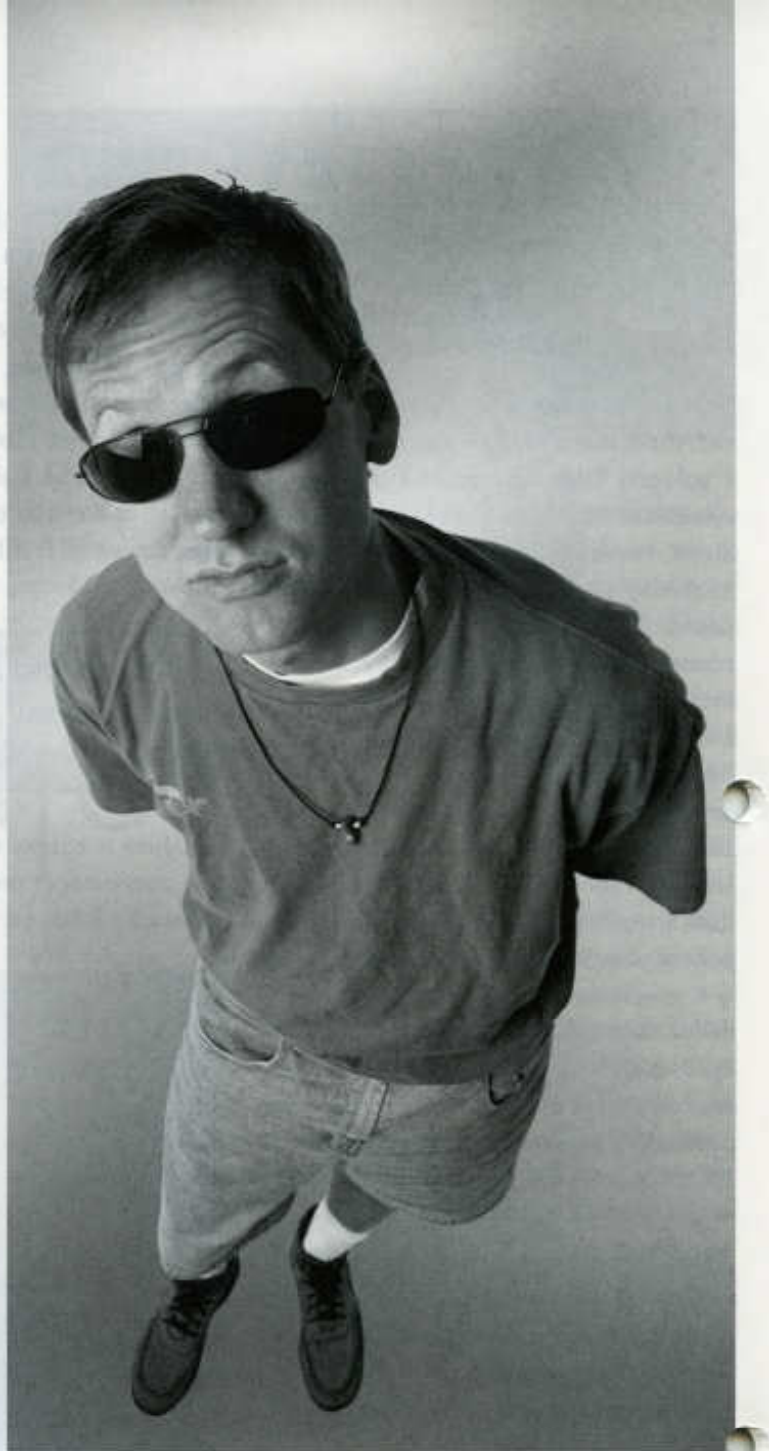
Deprese má v dnešní době, kdy se mnozí mladí lidé nudí nebo je trápí důsledek nepochopení významu a smyslu lidského života, zelenou. Je to únik – říkáme mu bezvýchodnost života. V praxi to vnímáme jako neschopnost či neochotu růst, zlepšovat se, ubývá emocionality, odumírají touhy, zeslabuje se autoregulace a přichází ztráta schopnosti řešit problémy denního života.

Na bezvýchodnosti života se podepisuje stálý spěch, soutěživost, snaha mít stále víc, neurotizování, zpochybňování smyslu života. Když se člověku, v tomto případě dítěti, nedaří jeho představy uspokojovat, upadá do apatie.

Tato moderní doba děti velice neurotizuje a frustruje od útlého věku. Nedivme se proto, že ty naše děti nezvládají každodenní zápas.

Deprese je onemocnění – projevuje se hlubokým smutkem, ztrátou schopnosti racionálního uvažování, absurdními názory na vztahy, hodnoty a autority, poruchami spánku, nechutenstvím, různými bolestmi orgánů, únavou, agresivitou, poruchami koncentrace, zhoršováním v prospěchu, nezájmem o komunikaci, uchylováním se do samoty, asociálními projevy – krádežemi, promiskuitním chováním, únikem k drogám.

Deprese jsou různé. Jsou velmi zrádné, nebezpečné, vedou ke ztrátě schopnosti žít – až k sebevraždě. Děti jsou ve velkém nebezpečí, protože se snaží utajit svůj boj. Deprese lehčí a středně těžké

odhalí jen zkušený odborník, protože dítě předstírá, že je všechno v pořádku.

Těžší deprese je vidět na tváři – mimice, obsahu a tempu řeči. Bezprostřední pomoc je nevyhnutelná. Někdy může být i záchranou života. Patří k ní: projevy lásky, věnování času dítěti, naslouchání, být u něho – účast na bolesti, pochopení, nepodceňování nebezpečí deprese.

Potřebujete si uvědomit, že musíte chránit zdraví svého dítěte, nezraňovat jeho emoce, nezraňovat jeho svět, neponižovat, neporovnávat, budovat vztahy s dítětem a jeho hodnotový systém, vychovávat nezávislé, kompetentní dítě, zodpovědné, citlivé k prožitkům druhých, schopné projevit soucit a empatii. I zde platí – gram prevence je účinnější než jeden kilogram terapie. Máme čas zúčastnit se rodinného života s našimi dětmi?

Pokud máme podezření, že situace je nad naše síly, hledejme pomoc u odborníka. ■

Humor – koření života?

Mají ženy méně smyslu pro humor než muži? Anebo jde o humor jiného druhu? Tento starý spor čas od času propukne v nové intenzitě. Podle vyjádření mnohých literátů je ženský humor přátelštější a má v sobě něco mateřského.

Humor mužů bývá buď erotický „nebo dětsky rozpustilý, přičemž svou roli v něm hraje samolibost. Ženy si při vyprávění vtípů tak netroufají, ale muži své vyprávění tvrdě vypointují, aby udělali dojem na ženské publikum a aby trumfli druhému muži“ – přibližně

tak zní výsledek výzkumu pracovníků univerzity v San Diegu v Kalifornii, kteří celý týden smíšenou skupinu mužů a žen zaplavovali vtipy a pozorovali jejich reakce. A výsledek? Ženský humor spojuje, mužský vede k odstupu. Ženy se snáze zasmějí i samy sobě a nezlobí se tolik, když si z nich dělají legraci druzí.

Alespoň tehdy, pokud se nacházejí v mužské společnosti. V přítomnosti mužů bývají ženy dokonce ochotné samy sebe trochu zesměšnit. Prý se za tím skrývá touha líbit se. Mužský humor slouží k dobývání a při pointě se muži chtějí cítit jako vítězové. Proto si také neradi tropí žerty z vlastní osoby. Z toho samého důvodu bývají jejich vtipy častěji urážlivé. I sklon vypravěče – smát se vlastnímu vtipu nejvíc ze všech – se zdá být typicky mužský. Obě dvě varianty humoru – chladnější, který vytváří odstup, i teplejší, který spojuje, mají k dispozici obě pohlaví stejnou měrou. Ale protože se muž při svém projevu spoléhá raději na intelekt, bývá i jeho humor častěji kousavý. Žena se raději spolehne na cit, a proto humor z něj vyplývající působí uvolněně, smířlivě a má schopnost spojit. Jakou formu humoru si zvolíme, záleží na tom, jak se cítíme. Pokud máme pocit, že jsme slabí nebo že nás někdo vyzývá, uchylujeme se k abstraktnější, tvrdší či intelektuální formě humoru. Když

jsme vyrovnaní, vychází humor z intuice a pocitu. Tehdy se neobáváme zasmát se i sami sobě. Z toho vyplývá, že ženská forma humoru je jednoznačně zdravější. V mužském humoru jde ještě o jeden malý rozdíl. Za muže ho neobvykle ironicky vy-

žádřil satirik Efraim Kišon: „Samozřejmě, že muži mají smysl pro humor!“ řekl se smíchem. A po krátké odmlce dodal: „Ženati muži ho mají méně.“

Americká spisovatelka Debra Bentonová v knize „Jak přemýšlí americký šéf“ začleňuje smysl pro humor mezi 22 vlastností, které musí mít úspěšní lidé.

„Humor je uklidňující faktor, překračuje hranice kultur, funkcí a dalších omezení. Humor dokáže lidi spojit. Lidé mají rádi každého, s kým se mohou zasmát. Šťastní lidé jsou příjemní, mají dobrou náladu, žertují, dobírají si jeden

druhého, ale nezabíhají do extrémů. Lidé zatrpklí, deprimovaní, bez úsměvu a plní pesimismu nejsou ani dobrými zaměstnanci. Dobrý humor je důležitější než dokonalý oblek a kravata, auto, které řídíte, vlasy, které vám rostou nebo nerostou, důležitější než váha vašeho těla. Lidé, kteří si věří, dokážou se zasmát i sami sobě. Nesměje se pouze ten, kdo se bojí života. Aby byl humor skutečný, musí mít v životě jednotlivce své místo. Můžete mít v podstatě vážnou povahu, ale můžete přitom mít i smysl pro humor. Můžete být zábavný, a přitom brát vážně životní hodnoty a všechny následky svého chování. Podle knihy „Brána průměrnosti“ (The Gate Book od Average) se průměrné dítě směje za den čtyřicetkrát – ale dospělý jen patnáctkrát. Že by i v této oblasti platila pro nás dospělé Ježíšova slova: „Jestliže nebudete jako děti...“?

Mimochodem, víte, kdo z lidí měl na zemi nejšťastnější manželství? Prý Adam s Evou! Proč? Protože Adam nemusel často od Evy slyšet: „Nezapomeň, z kolika nápadníků jsem si za muže vybrala právě tebe!“ A Eva nemusela poslouchat Adamovy poznámky: „Moje matka vařila mnohem lépe!“ ■

Katarína Kernová

Jablko

Léčí průjem i zácpu

Každým rokem se na světě vypěstuje víc než 40 milionů tun jablek, kterým patří po hroznovém víně, pomerančích a banánech čtvrté místo. Jablko, třebaže není nejrozšířenější, považuje se právem mezi ovocem za krále, protože má nejen nesmírné kulinářské a léčebné využití, ale dá se kombinovat prakticky se všemi potravinami.

Vlastnosti a indikace: Kromě 12,6 % uhlohydrátů ve formě cukrů nevyniká ve složení jablka žádná jiná živina. Cukry tvoří zejména fruktóza (ovocný cukr, nazývaný také levulóza) a v menším poměru glukóza a sacharóza. Obsahuje velmi málo proteinů a tuků, vitamin C a E a z minerálů draslík a železo, třebaže pouze v omezeném množství. Jeho živiny dávají celkem 59 kalorií na 100 gramů (59 kcal/100g).

***Pektin:** Tento uhlovodík se ve střevech nevstřebává, ale tvoří větší část toho, co se nazývá nerozpustná rostlinná vláknina. V jablku se jí nachází 2,4 g/100 g a převládá v ní pektin. Ve slupce je pouze jedna pětina pektinu z celého plodu, proto se loupáním ztrácí jen jeho malá část. Pektin zachycuje ve střevě vodu a různé odpadové látky a podporuje vylučování toxinů stolicí.

***Organické kyseliny:** Reprezentují 1 až 1,5 % hmotnosti jablka, což závisí na odrůdě. Převažuje kyselina jablečná, ale přítomna je i kyselina citronová, jantarová, mléčná a salicylová. Při metabolismu těchto organických kyselin vzniká alkalický (antacidní) efekt na krev a tkáň, obnovuje se střevní flóra a přestává kvašení ve střevech.

***Taniny:** Jablko je po kdouli (viz str. 206) druhé nejbohatší ovoce na taniny, které mají svíravé a protizánětlivé účinky.

***Flavonoidy:** Tvoří skupinu fytochemikálií, přítomných v mnohých rostlinných potravinách. Tyto zabraňují oxidaci lipoproteinů s nízkou hustotou, což jsou látky, které přenášejí cholesterol v krvi. Flavoniny mu nedovolí, aby se ukládal na stěnách cév, a tím zastavují postup arteriosklerózy (tvrdnutí a zužování artérií). Jablka obsahují různé flavonoidy. Nejúčinnější a nejdůležitější z nich je kvercetin.

***Bór:** Vliv tohoto málo známého minerálu na lidské tělo se teprve zkoumá. Jedním z nich je pravděpodobně jeho pomoc při vstřebávání vápníku a hořčíku, což by znamenalo, že bór možná přispívá k prevenci osteoporózy – a jablka jsou na něj mimořádně bohatá.

Konkrétní seskupení přítomných látek částečně vysvětluje mnohé léčivé vlastnosti tohoto jednoduchého, ale výjimečného ovoce: antidiarhoické (proti průjmu), laxativní (pročistné), diuretické (močopudné), depurativní (na pročistění krve), hypolipemické (snižující hladinu tuků v krvi), choleretické (zvyšující tvorbu žluče), na uklidnění nervů, alkalické a antioxidační. Proto jejich každodenní

konzumace prospívá všem bez rozdílu, nemocným pak zejména při těchto obtížích:

• Průjem a kolitida: Pektin v jablkách působí jako houba, jelikož vstřebává a likviduje toxiny vytvořené bakteriemi, které zapříčiňují gastroenteritidu a kolitidu. Taniny vysušují střevní sliznici a zmírňují její zánět, zatímco organické kyseliny ničí mikroby a obnovují normální bakteriální flóru ve střevech.

• Zácpa: Jablka mají přímý vliv na aktivitu střev a upravují stav při průjmu i při zácpě. Jedno nebo dvě jablka ráno, na lačný žaludek, pomohou překonat střevní hypotonii, která je nejčastější příčinou zácpy.

• Chronický kožní ekzém způsobený nevytloučeným odpadem v důsledku zácpy.

• Hypertenze: Výzkumy v Japonsku, kde strava obsahuje velké množství soli, ukázaly, že ti, kdo pravidelně konzumují jablka, mají nižší krevní tlak než ostatní populace. Jablka totiž neobsahují téměř žádný sodík, jsou však bohatá na draslík.

• Vysoký cholesterol: Dvě až tři jablka denně, užívaná po dobu několika měsíců, snižují hladinu cholesterolu, protože pektin absorbují žlučové soli ve střevech, a právě ty tvoří jednu ze základních složek, z kterých si tělo vyrábí cholesterol.

• Arterioskleróza: Bohatým obsahem flavonoidů, zejména kvercetinu, jablka zabraňují ukládání cholesterolu v cévách a jejich následnému zužování. Flavonoidy také oslabují přilnavost krevních destiček, čímž se snižuje riziko trombózy nebo vzniku krevních sraženin. Pravidelnou konzumaci jablek můžeme předejít zužování koronárních arterií, a tím i infarktu.

• Cholelitiáza (žlučové kameny): Výzkum s laboratorními zvířaty na univerzitě v Toulouse (Francie) ukázal, že jablka mají choleretický účinek – zvyšují produkci žluči v játrech, usnadňují její práci a zároveň snižují pravděpodobnost vytváření žlučových kamenů. Jablka se proto doporučují pacientům s vysokým rizikem cholelitiázy (zejména u žen mezi 40. a 50. rokem věku, které mají více než dvě děti) nebo lidem po operaci. Zřetelně žluč a zabraňují vytváření kamenů, nemají však žádný vliv na kameny již existující.

• Cukrovka: Diabetici snášejí jablka velice dobře ze dvou příčin: Podstatnou část jejich cukrů tvoří fruktóza, která na vstup do buněk nepotřebuje inzulín. Pektin ovlivňuje regulaci uvolňování cukrů a do krevního řečiště je pouští pomalu a postupně.

• Rakovina tlustého střeva: Výzkumy na laboratorních zvířatech v Japonsku ukázaly, že jablečný pektin může zabránit v růstu rakovinného nádoru tlustého střeva. Vědou dokázaný a praxí ověřený preventivní vliv je nejlepším důvodem pro hojnou konzumaci jablek pro pacienty s vysokým rizikem vzniku rakoviny tlustého střeva, ale i pro ty, kteří se už na tuto nemoc léčí nebo jsou po úspěšné léčbě a chtějí předejít recidivě.

Více v knize: Zdravie a síla v potravě

Advent-Orion, spol. s r. o.

Šafárikova 9, 036 01 Vrútky

Advent-Orion Praha připravuje vydání knihy v českém jazyce.

Příběh Nicholase Wintona

Poprvé jsem jeho příběh slyšel v autorádiu. Vracel jsem se z docela úspěšné dvoudenní práce v knižní evangelizaci. Byla noc, já jsem byl unavený a na vlnách éteru jsem lovil něco hodnotného pro svou duši. Kdo hledá, najde.

Upoutal mě rozhovor o životě muže, který v letech 1938-1939 – při kupaci Československa nacisty – úplně sám inicioval záchranu téměř 650 židovských dětí. Jmenoval se Nicholas Winton. Byl úspěšným makléřem a do Prahy přišel z Anglie. Brzy pochopil, že Hitler připravuje vyhlazení, a viděl zoufalou a bezvýchodnou situaci židovských rodin a dětí. Odhodlal se k činu. Díky neúnavnému a systematickému přístupu, vlastnímu jeho povaze, vypracoval způsob, jak převádět děti ze židovských rodin, odsouzených k likvidaci, do bezpečí anglického azylu. Všechny země se postavily vůči židovskému problému alibisticky. Jen Švédsko a Velká Británie poskytly jakousi možnost emigrace.

Podruhé jsem jeho příběh sledoval v dokumentárním filmu s názvem „Síla lidskosti“. Reportérem celého filmu byl známý světový komentátor Joe Schlezinger, původem z Bratislavy, jeden ze zachráněných chlapců.

Kdo vlastně byl Nicholas Winton? V první radě to byl úspěšný mladý člověk. Jako Angličan, tedy cizinec, viděl v tamějším Československu blížící se krizi a tragédii židovského obyvatelstva a rozhodl se jednat. Neúnavně apeloval na různá velvyslanectví – díky tomu ho považovali za alarmistu. Obviněním však pevně čelil a našel cestu, jak zachránit aspoň některé lidi, jejichž osud mu nebyl lhostejný. Tím, že otevřel cestu k úniku, však jeho angažovanost nekončila. Navzdory tomu, že žil v nebezpečném prostředí nacistických

donašečů, vymyslel plán, do kterého investoval značnou část vlastních finančních prostředků. Pomocí adopce židovských dětí, povětšinou křesťanskými rodinami v Anglii, našel malý prostor, možnost úniku z téměř zavřených dveří. Musel jednat rychle. Zorganizoval několik vlakových souprav, které odvážely židovské děti přes nacistické Německo až do bezpečí Anglie.

Pro židovské rodiny, ale i pro samotné děti to bylo těžké rozhodnutí. Rodiče věděli, že své děti už nikdy neuvidí, a tuto krutou realitu tušili i starší děti. Začala druhá světová válka a možnost záchranu skončila...

Dnes žije Nicholas Winton v Anglii a je mu 84 let. Celý příběh by upadl do zapomnění, kdyby jeho manželka po 50 letech neobjevila ve starém kufru na půdě Nicholasův zápisník a dokumenty, které „prozradily“ jeho „záchranné aktivity“. Pan Winton neplánoval ani nechtěl zveřejnit svůj čin. To, co udělal, považoval za povinnost lidskosti. Díky jeho zvědavé ženě se však tento případ dostal na veřejnost. Lidé žijící uprostřed sobectví

dnešních dnů byli hluboce zasaženi a osloveni nesobeckostí, skromností a odvážnou láskou tohoto „opravdu lidského člověka“. Několik producentů dokument zfilmovalo

Brzy pochopil, že Hitler připravuje vyhlazení, a viděl zoufalou a bezvýchodnou situaci židovských rodin a dětí.

V nakladatelství Advent-Orion právě vychází

Encyklopedie přírodní léčby

Dr. Ernst Schneider

V knize se seznámíte s osmi léčebnými přírodními prostředky,
které můžete účinně využít v péči o své zdraví.

Voda a země

Hydroterapie: způsoby provádění
vodoléčebných procedur

Talasoterapie: vliv mořských koupelí
na naše zdraví

Geoterapie: léčba pomocí zemin

Slunce

Helioterapie: způsoby provádění
slunečních koupelí

Klimaterapie: vliv podnebí
na lidské zdraví

Vzduch

Aeroterapie: správné dýchání a provádění
vzdušných koupelí

Tělesná cvičení

Fyzioterapie: cvičení, pohyb a masáže

Odpocinek

Relaxace: nezbytnost odpočinku pro naše zdraví

Výživa

Dietoterapie: léčivá síla potravin

Abstinence

Pro vybudování si pevného
zdraví a při léčbě nemoci je nutné
vyhnout se užívání všech
návykových látek

Pozitivní mentální postoj

Tělesné zdraví ve velké míře závisí
na způsobu našeho myšlení

a příběh Nicholase Wintona obletěl svět. Vrcholem překvapení pro pana Wintona, který do poslední chvíle nic netušil, bylo společné shromáždění těch, které zachránil. Setkání „zachráněných dětí“ s překvapeným zachráncem po padesáti letech bylo pro obě strany silným emocionálním zážitkem. Každý, kdo sledoval tuto událost, byl spolu se zúčastněnými hluboce zasažen a osloven. Tito „zachránění“ díky činu jednoho člověka dnes reprezentují skupinu více než 5 000 rodinných příslušníků – synů a dcer, vnuků a vnuček. Mnozí z nich dosáhli v životě významných úspěchů a u vědomí toho, jak je obětavost jednoho člověka zachránila, šíří dále pozitivní vliv.

Napadlo mě několik paralel, které nabízí tento příběh v souvislosti s mým životem a službou:

❶ Nicholas Winton přišel do Prahy z úplně jiného důvodu – chtěl vydělat peníze, poznat jinou zemi a kulturu. Uviděl však problém a potřebu zachránit lidi, kteří nebyli schopni zachránit se sami. Rozhodl se do jejich záchrany investovat všechno, co měl, ale především sebe samého. Jak vnímavý jsem já k potřebám lidí kolem sebe a kolik jsem schopen „investovat“ do jejich záchrany?

❷ Setkal se s nepochopením, nezájmem, odmítáním, překážkami a nebezpečím ztráty vlastní svobody, dokonce i svého života. To jej nezastavilo, ale naopak, vedlo k ještě větší vynalézavosti a nasazení. Nevzdal se, protože věděl, že dělá

správnou věc. Neodradí mě snadno tyto okolnosti? Jsem přesvědčen, že dělám správnou věc ve správný čas?

❸ Pan Winton nepovažoval svůj čin za něco výjimečného. Chápal to jako svou „občanskou povinnost“. Rozhodl se zůstat v anonymitě, celou věc nezveřejnit, a to dokonce ani své manželce. Jeho odměnou bylo to, že mohl zachránit tolik dětí před smrtí. Obdivuji jeho skromnost. Možná by nebylo špatné položit si občas otázku: „Co je v životě mou největší odměnou?“

❹ Nicholas Winton neočekával uznání, publicitu či upření pozornosti na sebe a svoje činy. Představuje pro mne vzor zralého člověka, který koná dobro, protože je to správné – a už to samo o sobě dává vědomí naplnění a vlastní sebehodnoty.

Nevím, zda je Nicholas Winton křesťan. Jestliže ano, nemluví o tom, ale žije křesťanství v praxi. V biblické terminologii bychom řekli, že svým životem „oslavuje Boha“. Většina křesťanů žije, aby „oslavovala sebe a své skutky“. Potom jsou tací, kteří „oslavují Boha“, ale kousek té slávy chtějí za odměnu již tady a teď. Reagují zatrpklé a uražené, jestliže ji nedostanou. Někteří více, jiní méně. Znáám jich několik. Jeden z nich se na mne občas usmívá ze zrcadla. Potom jsou i takoví, kteří se snaží žít z „Boží slávy“. Jsou tak násilně skromní, že z jejich činů přímo srší touha po uznání a chvále za jejich železnou sebedisciplínu. Pozornost, kterou získáváme upozorňováním na svůj

výkon, nás i tak neuspokojí. Slovy Písma „už máme svou odměnu“. Žel, jedinou, kterou dostaneme.

Čas pro „naši oslavu“ přijde, nemusíme ho urychlovat. To je dobrá zpráva ilustrovaná příběhem Nicholase Wintona. Pán si cení každého dobrého slova, každého nesobeckého a obětavého činu. Největší odměna zde na zemi je v naplnění a radosti, kterou přináší práce pro druhé. Další chvilková odměna přichází nečekaně, od lidí, kteří vyjádří vděčnost či uznání. Avšak největší odměna nás čeká po příchodu Pána Ježíše. Bůh bude oslaven a o svou slávu se podělí se všemi, kteří udělali všechno pro to, aby pomohli a zachránili své bližní. Dokážu si představit radost čtyřiaosmdesátiletého pana Wintona, který se až na sklonku svého života shledává s „trofejemi“ svého nevypočítavého jednání. Po tváři mu stékají slzy radosti – z radosti druhých, z radosti zachráněných. Až nyní mu dochází, že z původně zachráněných 650 dětí dnes žije víc jak 5 000 členů jejich rodin – protože mu utrpení a osud hynoucích nebyly lhostejné.

Příběh Nicholase Wintona je pro mne velkou lekcí. Rád bych tohoto člověka poznal osobně. Dnes se skromný pan Winton těší mnohým poctám, vyznamenáním a projevům uznání. Možná, že příběh Nicholase Wintona, který v mnohých oblastech zrcadlí život Ježíše Krista, bude pro vás výzvou i povzbuzením. ■

Karel Samek

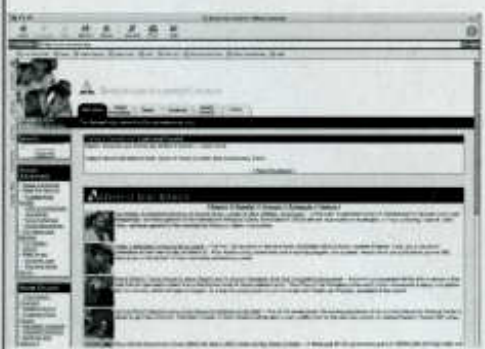

CÍRKEV ADVENTISTŮ SEDMÉHO DNE NA INTERNETU

To, že internet může být pro církev velice prospěšný, mnohé z nich pochopily již před mnoha lety. Když jsem před lety poprvé v životě seděl u internetu, jako adventista jsem se nejprve sháněl po webech své církve. Od té doby jsem dospěl k přesvědčení, že Církev adventistů sedmého dne v tomto ohledu rozhodně nezaostává. Domnívám se, že tento můj názor není dán pouze tím, že přirozeně „fandím svému týmu“.

Snad by ani všechny stránky časopisu nestačily k pouhému výčtu církevních internetových projektů po celém světě. A tak bych vás rád tentokrát pozval k návštěvě těch, které nám v České republice a na Slovensku podle mne mají co nabídnout.

Začít samozřejmě musíme úplně nahoře. Na adrese www.adventist.org jsou umístěny stránky Generální konference. Hned na první straně narazíme na nejnovější informace ze života církve, které jsou nabízeny hned v několika jazykových verzích – anglické, španělské, francouzské, portugalské a italské. Navíc, kromě zpravodajství, se z této adresy dostaneme úplně všude – na stránky institucí a jednotlivých oddělení církve, můžeme si přečíst veškeré dostupné dokumenty, seznámit se s historií církve a mnoho, mnoho dalšího.

Naše Česko-Slovenská unie je v rámci církve začleněna do Evro-Africké divize Církve adventistů sedmého dne. Její webové stránky najdeme na adrese www.euroafrica.org. Tyto stránky jsou sice pojaty odlišně od stránek Generální konference, veškeré informace jsou v angličtině, francouzštině a němčině, ale vše, co o této instituci většinou potřebujeme vědět, tu najdeme. Pouze zpravodajství se hledá obtížněji, protože je ukryto poněkud hlouběji na adrese <http://www.euroafrica.org/communication/news/index.html>.

Protože na žádném z webu zatím nefigurovala čeština ani slovenština, je nejvyšší čas vydat se domů. Česko-Slovenská unie má svůj web na adrese www.casd.cz. Pojetí stránek je inspirováno stránkami Generální konference, a proto je hlavní důraz kladen na zpravodajství ze života církve. Ale i zde se setkáme s důležitými informacemi o věrouce, odkazy na církevní instituce a texty důležitých dokumentů.

Web Slovenského sdružení se vám na obrazovce počítače objeví tehdy, když zadáte adresu www.casd.sk. V horní části se nachází proužek, ve kterém běží titulky nejnovějších informací a zde i odkaz na biblické zamyšlení. Pod tímto proužkem jsou přehledně uspořádány odkazy na jednotlivá oddělení a úplně dole najdeme odkazy na zajímavé sborové stránky a reklamu na internetovou verzi korespondenčního kurzu Bible ve slovenštině (www.skskk.sk).

Zřejmě nejnavštěvovanější mezi českými a slovenskými adventistickými webovými stránkami je mládežnický web www.mladez.net. Jedná se o produkt nadšence vytvářený ve volném čase, který poskytuje plnou šíři informací o životě mládeže v České republice i na Slovensku.

To nejlepší na webu z CASD

Od čtvrtka 12. 2. do neděle 15. 2. se v Praze uskutečnil 9. ročník Mezinárodní konference o internetu ST-Online, jehož součástí byla soutěž o nejlepší webstránku CASD. Do soutěže bylo přihlášeno 14 stránek sborů a institucí. Hodnoceny byly tři kategorie: technika, grafika a aktuálnost. Na prvním místě skončila stránka www.ba2.host.sk. Na druhém www.novasance.cz a třetí místa obsadily stránky www.sir.zde.cz a www.pathfinder.cz.

Pokud kteroukoliv z výše uvedených stránek navštívíte, na každé z nich se setkáte s mnoha dalšími odkazy na jiné zajímavé církevní internetové prezentace. Přijí vám mnoho hezkých chvil strávených při jejich prozkoumávání.

Bedřich Jetelina

ADRA ve znamení doby

Jedenáct let je v lidském životě příliš krátký časový úsek, ale česká ADRA dokázala za tuto dobu nejen opustit dětské střevíčky, dokázala mnohem více. Lidé, kteří pro tuto organizaci pracují, pochopili, že nejde jen o čísla ve výkazech a o velikost získaných darů. Jde především o člověka, který se ocitl v tísní. Není důležité, kde žije a jakou řečí mluví. Podle Adry by nás jeho neštěstí mělo činit odpovědnými za pomoc, kterou mu můžeme poskytnout.

Když v roce 1992 založil pan Rudolf Reitz nadaci ADRA, určitě ještě netušil, kolik práce českou Adru čeká. Dnes by již několik metrů čtverečních v ubytovně společnosti Motorlet, kde Rudolf Reitz začínal, asi nestačilo na realizaci všech projektů, ve kterých se dnešní ADRA angažuje.

Mezinárodní ADRA ze začátku považovala českou Adru jen za agenturu, která bude přijímat pomoc ze zahraničí a následně ji doma rozdělovat.

Jaká je ale situace v české Adře dnes? Kde je její místo jak doma, tak v zahraničí? ADRA ČR se stala za více než 11 let organizací dárcovskou. Zařadila se po boku pouhých šestnácti poboček, které dary nejen přijímají, ale i poskytují (na celém světě jich působí sto dvacet – pozn. autora). Začínala v době balkánských válek. I když dneska v našem tisku nenajdeme „zajímavé“ titulky v novinách, informující o situaci z této oblasti, česká ADRA jako jedna z mála organizací v těchto zemích nepřestává pomáhat zmírňovat těžkou poválečnou situaci. V těchto zemích je vyšší než 60 % nezaměstnanost, nemocnice a školy se potýkají s existenčními problémy. Navíc loňské sucho zkomplikovalo drobným farmářům jejich snahu vypěstovat si i to málo, co potřebují pro zabezpečení rodiny.

Z těchto důvodů jsou proto velkou částí pomoci české Adry humanitární cesty. V průběhu roku jich průměrně realizuje kolem 25. V současnosti

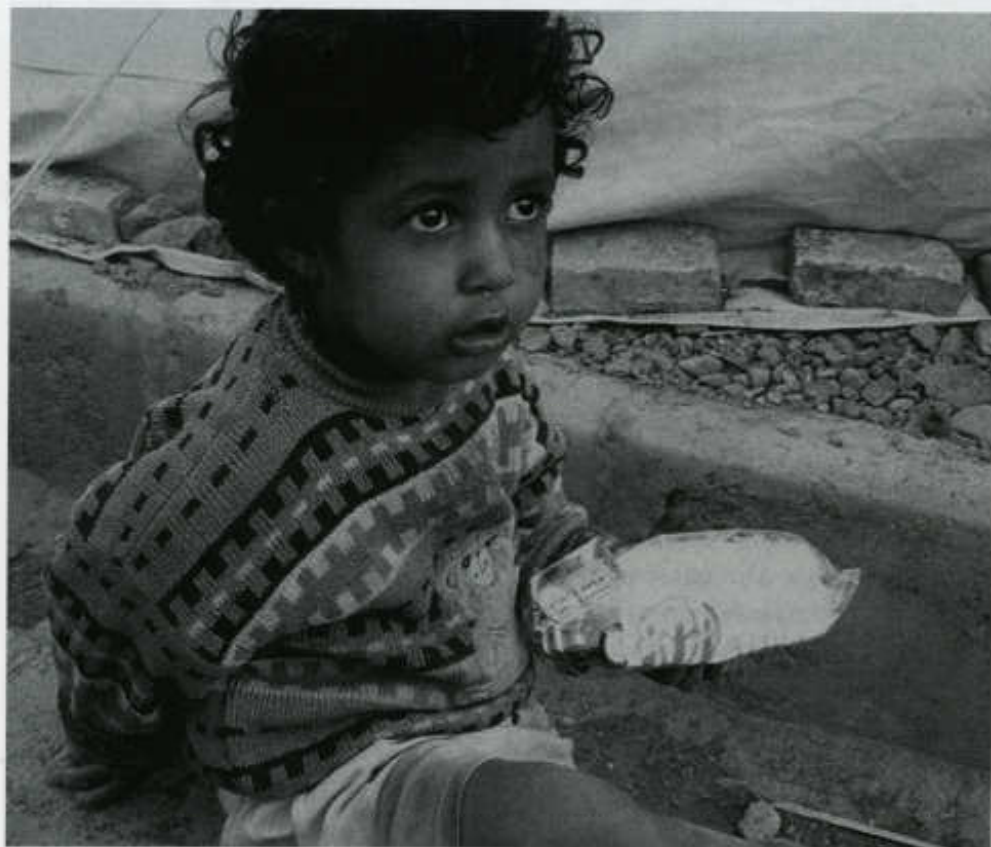
přicházejí žádosti jak ze zemí bývalé Jugoslávie, tak z Makedonie či Albánie. Tamní pobočky Adry prosí v tomto roce, vzhledem k loňskému suchu, zejména o potravinovou pomoc.

Částečnou pomocí pro tyto rodiny je v ČR stále více oblíbený projekt „Balíčkové adopce“. Stačí tak málo: připravit pro konkrétní dítě dva balíčky ročně. Jeden zimní, druhý letní. V průběhu loňské monitorovací cesty po vybraných rodinách v Bosně a Hercegovině jsme slyšeli od maminek dětí jednu a tu samou odpověď na otázku, co by potřebovaly: potraviny, oblečení pro děti, školní potřeby... Úplně obyčejné věci, které se nám už jeví jako samozřejmé.

„Maličký cihlový neomítnutý dům, místo dveří plachta. Celková obytná plocha pro rodinu se čtyřmi dětmi představuje necelých 30 metrů čtverečních. V jedné místnosti ložnice, kuchyň i dětský pokoj. Psychicky labilní táta, který jako většina místních mužů byl ve válce, sedí sám v koutě místnosti. Maminka Satate drží v náručí několikaměsíční miminko. Holé stěny, pár kusů starého, plísni páchnoucího nábytku, jestli se to vůbec nábytkem dá nazvat. Před válkou žila rodina Hojkurovic v srbské vesnici Plane. Ve válce jim vypálili dům, a tak byli nuceni přestěhovat se do města Tešanj, kde jim obecina (město – pozn. autora) poskytla provizorní bydlení...“ To je jenom jeden z několika příběhů rodin, kterým ADRA pomáhá díky ochotě „balíčkových rodičů“ z České republiky.

Přírodní katastrofy přicházejí nečekaně. Nikdo z nás v klidu vánočních svátků nečekal, že v průběhu několika vteřin přijde o život tolik nic netušících

lidí. I v Adře se našlo několik obětavých lidí, kteří nemohli jen tak přihlížet lidskému neštěstí. Hned 29. prosince 2003 ADRA vyhlásila oficiálně povolenou sbírku na Írán. Již 30. prosince 2003 ADRA Německo informuje českou pobočku, že vysílá dvoučlenný tým do města Bám. Frank i Alexe z německé Adry posílají základní údaje o situaci. „Když jsme přijeli do Teheránu, měli jsme velký problém s vízy. Po několika hodinách, strávených na úřadech, se nám je nakonec podařilo získat. Problém je, že je tady hodně lidí a organizací, které chtějí pomáhat, a všichni potřebují toto vstupní povolení. V průběhu dvoudenní průzkumné cesty se nám podařilo hned několik důležitých věcí. Zkontaktovat se s Adrou Írán, navštívit místní úřady a dojednat možnou spolupráci, nakoupit a rozdat nejpotřebnější věci pro postižené – v hodnotě cca 20 tisíc euro.“

Již o měsíc později, 31. ledna 2004, Tom Benton (ADRA Německo) upřesňuje: „Je tu pravděpodobně kolem 70 tisíc lidí, kteří žijí v provizorních stanech na

ulicích. Pořád však přicházejí noví a noví lidé. Největší problém je nedostatek toalet a sprch. Včera jsem navštívil místní hřbitov. Více než 40 tisíc mrtvých lidí...“ Dnes je situace lepší, ale pořád není uspokojivá. ADRA ČR uvolnila v únoru 2004 pro mezinárodní projekt pomoci obětem zemětřesení v Íránu 28 000 euro. Tyto finanční prostředky pomohou zabezpečit hygienické prostředky a sanitární buňky zejména pro ženy a děti. V současnosti se jedná s íránskými zastupitelskými úřady o obnově nemocnice v městě Bám.

Pomoc Adry nesměřuje jenom do okolních zemí. Začátek nového roku je bohatý i na aktivity, které pomáhají nebo umožňují pomáhat lidem v České republice.

Na konci loňského roku se v Azylovém domě v Novém Jičíně narodilo první „ADRA dítě“. Jmenuje se Sebastián. Svobodná maminka tohoto chlapečka našla útočiště v azylovém domě, když ji její vlastní otec vyhodil z domu. Našel

si mladou přítelkyni a vlastní dceru, která již byla těhotná, vyhodil doslova na ulici. Takových případů znají pracovníci „azyláků“ hodně.

Podobnou činností, pomocí lidem, kteří se stali oběťmi násilí nebo trestných činů, se začalo zabývat i ADRA centrum „Pyramida pomoci a rozvoje“ v Hradci Králové. V průběhu dvou měsíců k nim přišlo na 50 klientů, kteří mají problémy vyrovnat se s následky násilí. Největší procento klientů jsou týrané ženy a děti. Je milé poslouchat, jak hlavní koordinátor centra Miroslav Bubeník s nadšením vypráví příběhy lidí, kteří k nám přicházejí. Jak sám řekl, velkou radost měl například z kluka, kterému několik měsíců maminka domlouvala, aby do centra zašel. Připadalo mu to zbytečné. Nakonec se rozhodl. Dnes nelituje. Několikahodinový rozhovor a další odborné návštěvy mu pomohly se částečně vyrovnat s vlastním problémem.

Příběhy lidí. Lidí, kteří pomoc potřebují, ale i lidí, kteří pomáhají. V těchto několika řádcích jsme byli svědky příběhů několika z nich. Kolik jich tak může být za dvanáct let, naplněných prací několika zaměstnanců a velkého počtu dobrovolníků Adry?

Vždy jde především o člověka, který se ocitl v tísní. Není důležité, kde žije a jakou řečí mluví. Jeho neštěstí nás činí odpovědnými za pomoc, kterou mu můžeme poskytnout.

Petra Režná

www.pokušení.com

Když maminka vstoupila do dveří, bleskově jsem klikl na X a rychle pozavíral všechna okna na obrazovce počítače.

„Jak se ti dnes dařilo?“ zeptal jsem se, ale vyznělo to nějak nepřírozně.

„Dobře. Chtěla jsem ti z práce zavolat, ale měl jsi pořád obsazeno. Byl jsi na internetu?“

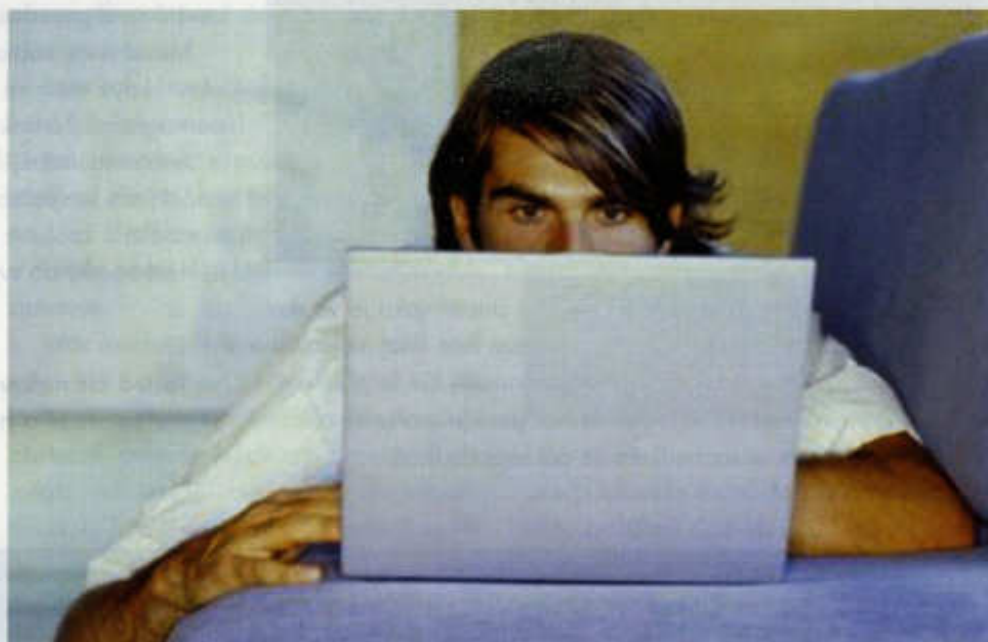
„Sháněl jsem nějaké informace do školy,“ snažil jsem se říci přesvědčivým hlasem. Okna, která jsem tak rychle zrušil, byly pornografické webové stránky.

Jak to všechno začalo?

Moji rodiče se rozvedli, když mi bylo dva a půl roku. Otec se už tehdy scházel s jinou ženou. Protože matka trpěla depresí, soud rozhodl, že budu žít s otcem. Jeho druhá žena však viděla příčinu všech jejich neshod v otcově prvním manželství, a tak si vztek vylívala na mně. Často mě trestala, psychicky týrala a jednou mě dokonce sexuálně zneužila. Otec si jejího chování vůči mně nevšiml. Pracoval dlouho do noci, a když přišel domů, obvykle jsem už byl v posteli.

Své nevlastní matky jsem se moc bál. Neodvážil jsem se usnout, dokud jsem neslyšel, že otec přišel domů. Co když mi něco udělá? Když mi bylo jedenáct let, měli jsme se stěhovat. Tehdy jsem otci a své matce řekl, jak mě nevlastní matka týrá a zneužívá. Využil jsem situace k tomu, aby mě nechali žít u mé vlastní matky. Potom přišlo období vzdoru. I když jsem se dobře učil, neměl jsem ve škole mnoho kamarádů, protože spolužáci sportovali, ale mne to otec nenaučil.

Chtěl jsem někam patřit a potřeboval jsem, aby mě měl někdo rád. Pornografie mi nabídla obojí. Byly to však jen iluze. Začalo to na střední škole. Občas jsem dostal e-mailů s nabídkou porno stránek. Později mě to zaujalo a chtěl jsem zjistit, o čem je skutečné „hard-core-porno“. Každým kliknutím jsem se dostával stále dál, až jsem

nakonec cítil přesně to, co bylo v e-mailové nabídce – „vzrušující a nikdy neuspokojující“. Otvíral jsem další a další stránky a ani jsem si neuvědomil, jak uběhlo celé odpoledne.

Pokaždé, když jsem se nudil, otvíral jsem své oblíbené stránky. Časem se však z toho stal zvyk. Byl jsem schopen prosedět celé odpoledne před monitorem. V maturitním ročníku jsem si zvykl otevírat své stránky i několikrát denně. Vím, že od takového dobrého žáka by to nikdo nečekal. Psával jsem totiž do školního časopisu, hrál ve školní kapele a každý mě uznával. Bylo to moje malé tajemství.

Jednoho dne, při rodinné slavnosti, jsem si však uvědomil, kam jsem se dostal. Když jsme byli na návštěvě, sedl jsem si k počítači a jako obvykle jsem surfoval po známých stránkách s vědomím, že se to přece nikdo nedozví. Po slavnostní večeři jsme si vyslovovali různá přání a já jsem matce řekl: „Jsem šťastný, že mohu být k tobě upřímný a všechno ti říci.“ Jen co jsem ta slova vyřkl, uvědomil jsem si, jaký jsem lhář. Bylo mi strašně líto, že jsem takto rozbil vztahy ke

svým nejbližším, které mám opravdu rád. I když jsem se navenek usmíval, v srdci jsem byl úplně zoufalý. Prosil jsem: „Pane Bože, je mi z toho nanic, pomoz mi nějak...“ Po několika dnech jsem na to zapomněl a zase jsem se našel na webu u známých adres.

Když jsem se vrátil ze školy, zavolaal jsem matce, aby byla spokojená, že jsem dobře dojel. Měl jsem z toho ale nějaký špatný pocit. Bylo mi úplně nanic. Asi za hodinu mi volala ona. „Nechceš mi něco říci?“ zeptala se.

„Ne,“ odpověděl jsem, ale hned jsem pochopil, o čem mluví.

„Víš, Štefan (můj nevlastní otec) mazal nějaké programy v počítači a našel tam seznam stránek, které sis prohlížel.“ Hlas se jí zlomil, když pokračovala: „Proč jsi mi o tom neřekl?“

„Bál jsem se, co si budeš o mně myslet,“ koktal jsem a začal jsem vzlykat. „Bál jsem se, že mi to nedokážeš odpustit.“

„Nejde o to, co jsi dělal,“ řekla s pochopením. „Chtěla bych, abys byl vůči mně upřímný. Kdybych to věděla, mohla jsem ti pomoci.“

Byl jsem šokovaný. Poprvé v životě jsem pocítil, jaká je ve skutečnosti Boží láska. Pochopil jsem, že nemusím lhát. Bůh, moje matka i ostatní lidé, které mám rád, mi chtěli pomoci. Už to před nimi ani před Bohem nemusím tajit. Potřeboval jsem jen, aby mi někdo pomohl. Tehdy jsem se rozhodl, že už dál nebudu lhát.

JAK S TÍM SKONČIT?

Pornografie vyvolává závislost. Několik kroků, které mi pomohly zbavit se jí:

Musel jsem si uvědomit, že mám problém, se kterým se musím vyrovnat.

Musel jsem být ochoten přijmout pomoc. Několik měsíců jsem navštěvoval poradce, který mi v procesu obnovy pomáhal.

Musel jsem zablokovat přístup ke všem pornografickým stránkám. I když mám ve škole internet a někdy ho při studiu potřebuji, pornografické stránky mám zablokované.

A to nejdůležitější je, že jsem oživil svůj osobní vztah s Bohem. Začal jsem se spoléhat na to, že mi Ježíš může pomoci. Každodenní modlitba spojená se čtením Božího slova mi pomáhá, abych se nevrátil zpátky do svých starých kolejí. ■

Tento článek vyhrál druhou cenu časopisu „Insight“ v soutěži o nejlepší studentský příběh a vyšel pod pseudonymem Mario Sanchez.

O NÁS

KURZY

KONTAKT

HOMEPAGE

**Příležitost
dozvědět se víc**

Peter Jack **Zvládej svůj život!**

Kurz, který Vám pomůže získat nadsled nad životem

prof. PhDr. Jaro Křivohlavý
Rodina

Kurz o tom, jak si vytvořit příjemné rodinné zázemí

Impulzy života

Kurz, který Vás seznámí s obsahem celosvětového bestselleru — Bible

Internetový kurz
Objevy v Bibli

Příležitost pro každého, kdo nerad čeká

 SKK
Středisko Korespondenčních kurzů

Své objednávky pošlejte na adresu:
Kopaniny 13, 709 42 Ostrava-Mar.Hory, 800 110 077, 596 635 730, skk@casd.cz, www.skk.cz

Cheri, zázrak z ulice

Opět jsem se sesunula ke stěně. V hlavě mi pořádně hučelo.

Zase jsem v bryndě. Co jsem komu udělala, že mám takový život?

Cítila jsem se mizerně. Cesta do San Franciscu mi otevřela oči. Lidé, které jsem za posledních deset let poznala, byli bez významnou spodinou z ulice.

Max byl v porovnání s nimi „velký boss“. Byl to život na vysoké noze.

Neměla bych se cítit skvěle? Tak proč je i tak mizerně? Proč chci buď zemřít, nebo lítat v oblacích?

Šla jsem do malé koupelny. Ani jsem si nevšimla zaschlých zvratků na podlaze u záchodu. Dala jsem si horkou koupel, ale vůbec to nepomohlo.

Mé myšlenky přerušil telefon.

„Cheri, díky Bohu! Už jsme si mysleli, že jsi mrtvá. Kde jsi byla? Viděla jsi své auto?“ Byl to John, majitel baru. Měl rozrušený hlas.

„Mé auto? Co se stalo s mým autem?“ Za peníze, získané především cestami do San Franciscu, jsem si totiž před nedávnem koupila ojeté auto. Kvůli bezpečnosti jsem ho radši zaparkovala u baru.

„Někdo ti vytloukl všechna skla. Přední reflektory, zadní světla, přední sklo, zadní sklo, sklo na dveřích, dokonce i kontrolky na palubní desce jsou rozbité.“

„Cože?“ vyhrkla jsem s otevřenými ústy.

„Prořezali ti všechny pneumatiky a ještě svým autem nabourali do dveří spolejezdce.“

„To nechápu...“

„Je tu policie, chtějí si tě vyslechnout.“

„Policie? Proč?“ Opět se mě zmocnil strach.

„Chtějí se jen přesvědčit, že žiješ. Ten, co ti zdemoloval auto, musel být opravdu šílenec.“

„Ale co mám teď dělat?“

„Poslouchej, pošlu někoho, aby tě sem dovezl. Dnes večer máš noční!“ A zavěsil.

Dnes večer máš noční!

Johna jsem znala velmi dobře. Takže pravý důvod, proč mi volal, bylo to, že mám noční.

Jsem tak unavená. Zajímá to vůbec někoho? Jsem unavená!

Pro Johna jsem pracovala už léta, v podstatě od třinácti, kdy jsem poprvé skončila na ulici. Vydělávala jsem si sama na sebe a dávala jsem i těm, kteří mě vzali pod svou ochranu.

Pracovala jsem v barech, kde byli ochotni mě přijmout, i když mi ještě nebylo patnáct. Majitelé barů mi obvykle povolili obstarali, protože jejich zákazníci měli obzvlášť rádi mladé tanečnice – čím mladší, tím lépe. To mě strašně rozčilovalo. A nejen to. Rozčilovalo mě úplně všechno.

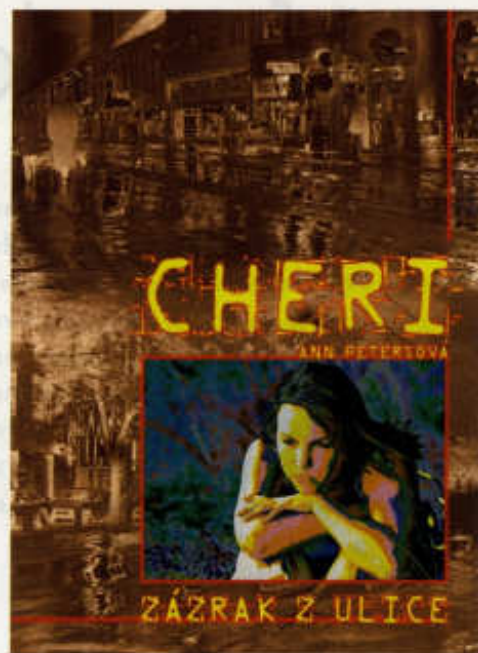
Oblékla jsem se, vykouřila marihuanu a čekala na auto. Cestou do práce jsem si vždycky něco dala. Když jsme dorazili na parkoviště, spatřila jsem své auto. Nemohla jsem věřit vlastním očím. Vypadalo hůř, než jsem si dokázala představit. Zmocnila se mě hrůza.

Kdo to udělal? Proč na mě mají takový vztek?

Jako bych přímo cítila jejich zuřivost. Po celé délce byly dlouhé a hluboké škrábance. Nechtěla jsem na to ani myslet. Vešla jsem dovnitř, dala jsem si pár doušků alkoholu a pustila se do práce. Policisté mi nevěřili, když jsem jim řekla, že vůbec netuším, kdo to mohl udělat. Opravdu jsem neměla ani tušení. Z toho jsem měla největší strach. Ať to udělal kdokoli, očividně nad sebou ztratil kontrolu a chtěl mě vyděsit. Ale proč? To jsem si nedokázala vysvětlit. Polkla jsem a pokoušela se na to zapomenout. Některé holky šly po práci na párty a pozvaly i mě. Šla jsem s nimi. Tu noc jsem se bála vrátit domů.

Každý by mě nejradyji viděl mrtvou, dokonce i já sama. Proč bych se jich měla bát? Možná bych ten problém mohla vyřešit.

Myslela jsem si, že když spáchám sebevraždu, budu mít pokoj. Ve svém nitru jsem

se už i tak cítila mrtvá. Může se mi stát ještě něco horšího? Kdo vlastně ukradl ty peníze? Kdo mi chce nahnat strach?

Druhý den ráno jsem nechala odtáhnout své zdemolované auto do servisu. Potřebovala jsem někoho, kdo by mi naslouchal. Rozhodla jsem se zajít domů. Byla jsem zoufalá.

„Mami!“ zaklepala jsem na zchátralé dveře domu své matky, ze kterých už opadávala bílá barva. Schody se prohýbaly a na staré polici ležela kupa zažloutlých novin. Zanedbaný dvůr před domem, o který se nikdo nestaral, byl plný špíny. I okna byla špinavá a zaprášená.

Zabouchala jsem silněji a vešla dovnitř. „Mami, jsi tam?“

„Cheri?“ Moje matka, žena ve středním věku, seděla v obýváku a sledovala televizi. Hleděla na mě, jakoby viděla ducha, ale nevstala. Jen koutkem úst se trochu pousmála.

„Už bylo načase, aby ses ukázala,“ řekla. Její hlas zněl lhostejně. ■

Knihu Cheri, zázrak z ulice
vydalo nakladatelství
Advent-Orion, spol. s r. o.
Roztocká 5/44
160 00 Praha 6-Sedlec

Stařenka Erna

Erna byla šťastím bez sebe. Pracovala, co jí síly stačily. Byla ráda, že i když není nejmladší, může být někomu k užítku. Do práce vložila celé své srdce a všechny síly, co jí v důchodovém věku ještě zbyly.

Týdny ubíhaly a most mohutněl a sílil a byl už téměř hotový. Zbývalo jen dokončit pár drobností a mohlo se začít jezdit. Těsně před dokončením stavby se ale hrozně rozpršelo a dělníci nemohli pracovat. Liják nepřestal ani po čtyřech dnech. Stavbyvedoucí chodil celý mrzutý, škrábal se na hlavě a pro sebe si mudroval: „Voda je příliš vysoko. Déle už čekat nemůžeme. Musíme se odsud okamžitě dostat pryč, jinak se všichni utopíme jako myši.“ Popadl vysílačku a zavolal centrálu: „Prosím vás, pošlete nám sem vlak, musíme se odsud okamžitě dostat. Voda rychle stoupá; do několika hodin bude úniková cesta úplně odříznutá a my tady zůstaneme bez pomoci.“ Dispečer mu slíbil, že okamžitě vyšle jednu vlakovou soupravu, aby je z té bryndy vytáhla. Ale bylo už pozdě.

Voda se valila v mohutných proudch přes most, smýkala jím a bylo jasné, že pokud neodjedou hned, utopí se. Teď už nebylo na co čekat.

„Mám nápad. Použijeme k přepravě Ernu. Je sice už stará, ale tohle by vydržet mohla. Sundejte ji okamžitě z podstavce!“ přikazoval stavbyvedoucí. Dělníci se hbitě dali do díla. Než bys řekl švec, byla Erna připravená k záchranné jízdě. Z komína se jí kouřilo, po stranách stáli dělníci a stavbyvedoucí nervózně koukal přes skla Erniny kabiny na dravý proud řeky. Koleje se pod ním dočista ztrácely. Teď, anebo nikdy! řekl si v duchu a uvedl lokomotivu do chodu.

V první chvíli se Erně do záchranné akce moc nechtělo. Každý pohyb jí dělal hrozné potíže. Cítila bolesti v kloubech, zadýčovala se a v kříži jí dlobalo. „Zahynu,“ šeptala si zděšeně. „Ne, ne, nikam nepojeď!“ Pak se ale podívala na dělníka, stojícího vedle ní. Měl obličej stažený úzkostí. Erna věděla, že se stejně jako ona bojí smrti. On byl mladý, ona stará. On člověk, ona lokomotiva.

„Tak dobrá,“ řekla si a nabrala dech. Ztuhlé převody se daly do pohybu a Erna se vydala vstříc běsnícímu živlu. Voda s mostem i Ernou lomcovala jako s věchýtkem. Stará dáma supěla z posledních sil. Čím blíže byla ke středu mostní konstrukce, tím víc cítila odpor vody a byla si víc a víc jistá, že pokud vůbec dojede na druhý břeh, již déle nevydrží. Mašinfira v kabině ani nedýchal. Stál s očima přilepenýma na skle a sledoval, jak staříčká lokomotiva zápasí s vlnami. Věděl, že je na pokraji svých sil. „No tak, staříčká, ještě kousek,“ šeptal jí konejšivě. „Už tam budeme. To zvládneš.“

Posledních sto metrů ujela Erna s vyplazeným jazykem. Síly ji opouštěly, docházel a motor mlel z posledního. Jakmile se dostala na pevnou zem, dělníci začali doslova říčet radostí. Pro Ernu to byl nejkrásnější okamžik života. Za hurónského křiku ujela ještě dobrých sto metrů, unaveně zahoulala na znamení, že je konečně v cíli, a pak vydechla naposled. Když ji po několika dnech lidé od drah pohřbívali, všimli si, že i ve smrti má ve tváři blažený úsměv. „Není divu,“ říkali si, „vždyť se rozdala do posledního šroubku.“

Příběhy z blízka i z dále

váz. s ilustracemi
formát 168x242 mm 232 stran

„Příběhy z blízka i z dále“ svým barvitým dějem zavádí dětského čtenáře do říše fantazie, dobrodružství a lapálií, které jsou nedílnou součástí života každého správného kluka či holky. Hrdinové příběhů mají tu pravou míru šarmu a rozevlátosti, zjevné nešablonoovitosti, díky níž nám nezevšední, ale zůstanou trvale sympatickými.

Jednotlivé příběhy se skládají v pestrobarevný obraz dětského světa, který se vzácně snoubí se světem dospělých. Hrdinové z Česka, ale i z několika dalších zemí se v nich dostávají do víru událostí, jež prožívají naplno a ve snaze udělat svět lepším. Přestože tyto motivy zůstávají v pozadí a tvoří hlavní dějovou linku, jsou hluboce inspirující. V duši čtenáře rozeznávají touhu po lásce a přátelství, po pravdě a odvaze. Ukazují, že stále má smysl usilovat o hodnoty nejvyšší.

Knihu si můžete zakoupit u svého sborového distributora nebo objednat na adrese:
Advent-Orion spol. s r. o., Roztocká 44/5, 160 00 Praha 6-Sedlec

Harmagedon

Tajemné slovo Harmagedon vyvolává různé představy. Lidé pátrají po jeho významu a naplnění. Někteří náboženští vůdci, vedoucí činitelé, ale i prostí věřící si myslí, že Harmagedon je válečný konflikt mezi Východem a Západem. Někteří politici i teologové říkají, že Harmagedon znamená ozbrojené střetnutí, k němuž dojde na konci světa. Tento boj se prý má odehrát ještě za současné generace v severním Izraeli, v údolí Jezreel u Megidda. Zapojí se do něj armády světových velmocí. Stručně řečeno, tento populární výklad vidí harmagedonský zápas jako politicko-náboženský konflikt mezi světovými mocnostmi na území Izraele.

Pro novináře bývá Harmagedon synonymem obrovské katastrofy nebo jaderné války, která zničí lidstvo a bude znamenat konec světa.

V Bibli se o Harmagedonu píše jen na jednom místě. Slovo Harmagedon se objevuje v kapitole, která popisuje Boží soud nad světem ve formě sedmi posledních ran. Tento termín se vyskytuje v popisu šesté rány.

HARMAGEDON JAKO DUCHOVNÍ BOJ

Sledujme události bitvy Harmagedonu v širších souvislostech. Bible předkládá koncept velkého sporu mezi Kristem a satanem, mezi silami dobra a mocnostmi zla, mezi pravdou a lží. Drama velkého sporu začalo v nebi vzpourou satana a přeneslo se na naši zemi pádem člověka do hříchu. Písmo představuje boj, který svádí Bůh s ďáblem a který pokračuje mezi Kristovými následovníky a satanovými přívrženci. Satan se snaží zničit systém (principy, podstatu) Božího království. Nebojuje jen proti samotnému Bohu, ale i proti jeho lidu a jeho zákonu. V Bibli je tento boj popisován jako „válka proti svatým“ (Da 7,21.25; 8,24.25; Zj 13,7). Těmito slovy se zobrazuje pronásledování Boží církve (Zj 17,6). Písmo však líčí Krista jako vítěze, který svou smrtí na Golgotě dobyl a jednou provždy zajistil vítězství. Tím však spor nekončí. Poražený nepřítel totiž v boji pokračuje. Mobilizuje všechny své síly a jeho aktivita vyvrcholí těsně před 2. příchodem Pána

Ježíše Krista. Při Kristově druhém příchodu, kdy se Ježíš viditelně objeví jako Král králů a Pán pánů, okusí satan a jeho následovníci hořkost totální porážky. Kristus vysvobodí svůj věrný lid a dá mu věčný život. To je radostná zpráva Písma o Kristově vítězství a o vítězství jeho lidu.

Boj mezi Kristem a satanem, mezi silami dobra a mocnostmi zla, je duchovním zápasem. Věřící proto potřebují duchovní výzbroj. Kristovi následovníci nemají k dispozici žádné jiné zbraně než ty, které v listu Efezským popisuje apoštol Pavel: „Oblect se plnou Boží zbrojí, abyste mohli odolat ďábovým svodům. Nevedeme svůj boj proti lidským nepřítelům, ale proti mocnostem, silám a všemu, co ovládá tento věk tmy, proti nadzemským duchům zla. Proto vezměte na sebe plnou Boží zbroj, abyste se mohli v den zlý postavit na odpor, všechno překonat a obstát. Stůjte tedy »opásaní kolem beder pravdou, obrnění pancířem spravedlnosti, obutí k pohotovému službě evangelium pokoje« a vždycky se štitem víry, jímž byste uhasili všechny ohnivé střely toho Zlého. Přijměte také »přilbu spasení« a »meč Ducha, jímž je slovo Boží.«“ (Ef 6,11-17)

Podle Bible je Harmagedon závěrečným duchovním zápasem v dějinách lidstva a je označen jako „boj v rozhodující den všemohoucího Boha“ (Zj 16,14b). „Rozhodující den všemohoucího Boha“ není nic jiného než slavný druhý příchod Pána Ježíše na tuto zem. Harmagedon je boj, jehož součástí a dovršením je viditelný příchod Pána Ježíše.

KDE JE HARMAGEDON?

Kde se má odehrát vrcholná rozhodující bitva mezi dobrem a zlem? Kde leží bitevní pole? Podle populárního výkladu je bitevním polem údolí Jezreel na území Izraele. Tvrdí se, že Harmagedon je jméno malé obce, pahorek nebo návrší Megidda v Izraeli. Je třeba zdůraznit, že všechny snahy o zeměpisné určení místa jsou pouze pokusem o výklad biblického textu a nejsou geograficky odůvodněné, protože místo s názvem Harmagedon neexistuje. Většina populárních lidových výkladů ztotožňuje údolí Jezreel s místem Harmagedon.

Harmagedonský boj je jen jiným názvem pro krizi těsně před druhým příchodem Pána Ježíše, kdy se Boží nepřátelé kolektivně postaví proti Božímu lidu a proti zjevené Boží vůli. Je rovněž jiným označením pro samotný druhý příchod Pána Ježíše. Z toho plyne, že Harmagedon je celosvětovým bojem (nikoli místním), protože druhý příchod Pána Ježíše je celosvětovým příchodem (Zj 1,7; Mt 24,27). Ve Zj 16,14 čteme, že ďábelští duchové vyšli ke králům celého světa, aby je shromáždili k boji. V zorném úhlu prorockého slova tedy není jen území Izraele, ale celý svět.

CO JE HARMAGEDON?

Vlastní slovo Harmagedon se vyskytuje ve Zj 16,16: „Shromáždil je na místo, zvané hebrejsky Harmagedon.“ Jan psal Zjevení řecky, ale zde používá hebrejštinu. Hebrejský termín „Harmagedon“ se skládá ze dvou slov – „har“ a „mageddon“. Hebrej-

ské „har“ znamená „hora“ a „mageddon“ znamená podle většiny vykladačů město Megiddo (kral. Mageddo). Megiddo bylo významné starobylé město na úpatí hory Karmel. Dnes leží v sutinách. U Megidda docházelo v minulosti k rozhodujícím bitvám, protože město leželo na strategicky důležitém místě. Můžeme věřit tomu, že k závěrečné bitvě dějin se armády celého světa shromáždí do údolí Jezreel, na území, které je přibližně 40 km dlouhé a 30 km široké?

Slovo Harmagedon doslova přeloženo znamená „hora Megiddo“. Hora s takovým názvem neexistuje. Podíváme-li se však na mapu Palestiny, zjistíme, že jedinou horou, která leží u bývalého Megidda, je hora Karmel. Myslí Jan na horu Karmel, když používá hebrejský termín Harmagedon? V Bibli nemáme text, který by to přímo dokládal.

Obdobným případem však jsou „vody Megiddo“ (Sd 5,19). Co označuje tento termín? V Debořině písní se „vody Megiddo“ zcela zřetelně ztotožňují s potokem Kišon, který protéká Jezreelským údolím (porovnej Sd 5,21 s 5,19). Podobně jako „vody Megiddo“ tekly u Megidda a byl jím míněn potok Kišon, tak i „hora Megiddo“ – použitím analogie – se musí nacházet u Megidda. Jedinou horou u Megidda je hora Karmel. Hebrejské slovo Harmagedon je tedy šifrou pro horu Karmel.

Řecké slovo „topos“, které se vyskytuje v 16. verši a překládá se výrazem „místo“, se dá také přeložit jako „podmínka“, „postavení“, „situace“, „úřad“ a podobně. Zj 16,16 se tedy dá významově přeložit takto: „Shromáždil je do situace hory Karmel.“ To nás vede k typologickému výkladu.

Situace harmagedonského boje je podobná situaci hory Karmel. Která událost z biblického hlediska nejvíce „poznamenala“ horu Karmel? Prorok Eliáš tam bojoval s falešným náboženstvím. Stál sám proti 450 Baalovým a 400 Ašéřiným prorokům. V tomto dramatickém boji se jednalo o pravou bohoslužbu a autoritu na jedné straně a nepravou bohoslužbu a autoritu na straně druhé. Hora Karmel byla vrcholem boje s nepravým náboženstvím. V tomto zápase šlo o to, zda Bohem je Hospodin, nebo Baal. Eliáš řekl: „Jak dlouho budete poska-

kovat na obě strany? Je-li Hospodin Bohem, následujte ho; jestliže Baal, jděte za ním!“ Pak navrhl prověrku božstev. Po jejím vykonání přihlízející reagovali takto: „Padli na tvář a volali: »Jen Hospodin je Bůh! Jen Hospodin je Bůh!«“ (1 Kr 18,21.39)

Podstatou každého falešného náboženství je zásada, že se člověk může spasit pomocí vlastních zásluh. Podstatou sporu je tedy otázka po zdroji spasení. Spasí mě Bůh v Kristu, nebo se mohu zachránit sám vlastními skutky, svým výkonem, askezí, poutěmi, odříkáním atd.?

Eliáš je předobrazem Krista. Na Karmelu došlo k Božimu soudu. Tak jako v době Eliáše nakonec zahynuli všichni falešní proroci (1 Kr 18,40), tak v boji Harmagedonu, tj. při druhém příchodu Pána Ježíše, zahynou všichni Boží nepřátelé. Harmagedon – „rozhodující den všemohoucího Boha“ – je dnem porážky pro draka, šelmu a falešného proroka (viz Zj 19,19.20), kteří byli ovládáni ďábelskými duchy. Harmagedon je pro ně dnem soudu.

PŘÍPRAVA NA BITVU HARMAGEDON

Kdo přežije Harmagedon? Jen ten, kdo se na tento rozhodující zápas připraví. V čem spočívá příprava? Na to odpovídá v našem základním oddíle sám Kristus: „Hle, přicházím nečekaně jako zloděj! Bláze tomu, kdo bdí a střeží svůj šat, aby nechodil nahý a nebylo vidět jeho nahotu.“ (Zj 16,15) Při druhém příchodu Pána Ježíše bude záležet na tom, jak se kdo připravil. Jaká příprava, takový výsledek (viz Kristova podobenství o deseti družičkách a svatebním šatu – Mt 25,1-13; 22,1-14). Proto Kristus říká, že šťastný je ten, kdo bdí a střeží svůj šat. Jestliže má hlídat svůj šat, znamená to, že jej musel předtím obléct. Tímto šatem

není nic jiného než Kristova spravedlnost. Člověk, který oblékl Kristovu spravedlnost, Krista miluje a poslouchá. Kristus je pro něj vším. Takový člověk nejen Ježíše Krista přijal za svého Spasitele, ale také jej následuje jako svého Pána a zůstává s ním každý den v neustálém úzkém kontaktu. Nejde je o to, abychom „oblékli Krista“, ale abychom stále zůstali „oblečeni v Kristu“. Podobně je tomu i v manželství. Nejde jen o to oženit se, ale o to zůstat ženatý. Je třeba uchovat Kristův šat čistý. Dnešek je dnem přípravy. Už brzy nastane situace hory Karmel, harmagedonský duchovní boj. Na straně vítěze bude ten, kdo s Kristem žije dnes. Bez vítězství dnes nebude vítězství potom.

PRAKTICKÉ DŮSLEDKY

Každý člověk je vtažen do harmagedonského boje a bude stát buď na jedné, nebo na druhé straně. Neexistuje žádná neutrální pozice. Spor věků spěje ke svému vrcholu. Každý z nás se dnes svým životním postojem a svou orientací řadí do některé skupiny. Bůh ukončí smutné dějiny tohoto světa, aby otevřel novou světlou kapitolu (Zj 21-22). Kristus zvítězí, protože už zvítězil na golgotském kříži.

Závěrečného boje se nemusíme bát. Nemusíme z něj mít žádný strach. Naopak, Bůh nás povzbuzuje, abychom vytrvali až do konce a „nebáli se toho, co máme vytrpět“ (Zj 2,10; Mt 24,12). Závěrečnou bitvu Harmagedon přežije každý, kdo se drží Krista a vytrvá až do konce (Mt 24,15). Nejpodstatnější v našem životě je, abychom pěstovali nezlomnou důvěru v Boha a dbali na jeho slovo. ■

ThDr. Jiří Moskala,
ThDr. Daniel Duda

Snaha o dokonalost

Kdo navštíví římský kostel San Pietro in Vincoli (Svatý Petr v řetězech), ocitne se náhle před kolosální sochou Mojžíše, kterou vytvořil Michelangelo. Je to jedno z nejvýznamnějších sochařských děl tohoto umělce. Mramor s jemným červeným odstínem vytváří přirozený dojem pokožky. Obrovská postava, mohutná hlava s dlouhým zvlněným vousem, svalnatá ramena, v rukou desky Zákona, na hlavě zvláštní útvary podobné rohům. Hebrejské slovo s významem „záře“ se totiž ve Vulgátě, latinském překladu Bible, který používal Michelangelo, nesprávně překládalo jako „roh“. To všechno dělá z Mojžíšovy sochy velmi působivé, nezapomenutelné výtvarné dílo. Mistrovská práce je usazena do náhrobku Julia II., na kterém Michelangelo s mnoha přerušeními pracoval čtyřicet let.

Michelangelo byl výtvarný génius; možná největší, jaký se kdy narodil. Jeho mnohostrannosti a talentu dosahoval snad už jen Leonardo da Vinci. Michelangelo byl sochařem, malířem, architektem, vojenským poradcem, stavebním mistrem i básníkem v jedné osobě. Čistě řemeslné práce ovládal stejně znamenitě jako uměleckou tvorbu.

Narodil se 6. března 1475 venkovskému šlechtici z váženého florentského rodu Buonarroti Simoni jako druhý z jeho pěti synů. Dal mu jméno Michelangelo. Protože jeho nemocná matka Francesca (zemřela již šest let po Michelangelově narození) nemohla novorozeně kojit, svěřili jej jedné kojné v Settignano. Městečko leží asi 15 kilometrů východně od Florencie, v kraji bohatém na kamenolomy. Muž této kojné, kameník, si chlapce oblíbil jako svého syna a pro prvních deset roků života mu poskytl domov. Otec navštěvoval malého Michelangela jen příležitostně. Číst a psát ho nenaučil nikdo, ale velmi brzy uměl zacházet s kladivem a dlátem. Už v raném dětství se tedy rýsoval směr jeho dalšího života.

Michelangela přitahovalo umění. Často zanedbával svoje školní povinnosti, aby mohl nerušeně kreslit malby, sochy a budovy Florencie – města umělců. V rodině ale nechtěli mít umělce! Všechno se jej snažili

odvrátit od jeho předsevzetí. Nakonec však otec ustoupil a dovolil synovi navštěvovat tříleté umělecké učiliště. Tím byla určena jeho další životní dráha. Génius se mohl rozvíjet.

Lorenzo Nádherný, jeden z nejvýznamnějších knížat medicejského rodu, dal jednoho dne poslat pro Michelangelova otce Lodovice, aby si nadaného učně vyžádal do svého domu. Otec nakonec souhlasil, a tak mladého vesnického šlechtice vychovávali v domě Lorenza, jednoho z nejznámějších renesančních knížat, vládce Florencie, spolu s jeho syny.

V té době měl příležitost naslouchat burcujícím kázáním dominikánského mnicha

Trvale ho ovlivňoval Savonarolův odkaz. Možná hledal čistší křesťanství, než bylo to, které viděl u „zbožných“ ve Florencii a v Římě.

Girolama Savonaroly, která jej hluboce zasáhla. Savonarola se zabíral zkažeností veřejné morálky a nepořádky v církvi. V obou oblastech se snažil o zásadní reformu. Když 23. května 1498 dominikánského mnicha – oběť inkvizice – popravili, Michelangelo byl hluboce otřesen.

O šedesát let později prozradil jednomu ze svých přátel, že hrozivý hlas Savonarolův mu ještě stále zní v uších.

Po dobu jednoho roku byl hostem v domě kardinála Diaria, kde se seznámil s francouzským kardinálem Jeanem de Villiers de la Groslaye. Kardinál si přál být jednou pochován vedle oltáře v kapli francouzských králů, která se nachází v Dómě sv. Petra, a pro tento účel si přál vytvořit důstojné

dílo. Měl na mysli Pietu. 26. srpna 1498 uzavřel francouzský kardinál s třidvacetiletým umělcem smlouvu, díky níž užřelo světlo světa jedno z nejkrásnějších a nejpůsobivějších uměleckých děl: Pietu.

Michelangelo vytvořil dílo dokonalé krásy a výrazové síly, které ho ze dne na den proslavilo na celém světě. Dostalo se mu všeobecného uznání jako nejvýznamnějšímu umělci své doby. On sám řekl o své práci, že je „věrným obrazem srdce“.

Roku 1501 se umělec vrací do Florencie. Přátelé mu přinesli zprávu, že má vyhlídku získat od městské rady obrovský blok mramoru, dlouhý 5,5 metru. Bílý carrarský mramor ležel již mnoho let na farském dvoře, avšak do té doby se jej žádný sochař neodvážil zpracovat. Mramorový blok o hmotnosti několik tisíc kilogramů byl nazýván „obr“. Možná to bylo pro Michelangela v koutku duše rozhodujícím podnětem, aby se vrátil do Florencie.

„Obra“ mu opravdu přisoudili a pověřili jej dát se do práce. Za několik let vytvořil svého slavného Davida, který se stal jistým symbolem Florencie. Více než čtyřicet mužů se čtyři dny zabývalo transportem tohoto kolosu na místo určení. Když se 8. září 1504 uskutečnilo odhalení sochy, celá Florencie byla okouzlena.

Na jaře roku 1508 nacházíme Michelangela v Římě. Brání se zde zoufale přání

Julia II., aby přijal malířskou zakázku. Má pomalovat stropní klenbu Sixtinské kaple. Aby více nedráždil papeže, kterého už umělcovo opakované odmítání přivádí k zuřivosti, nakonec svolí a 10. května 1508 podepíše smlouvu.

Géniovi se tak otevřela nová cesta. Sochař si musí poradit s malířstvím a rozvinout do té doby dřímající talent na díle o ploše 540 m²! Po čtyřleté práci, kterou Michelangelo dokončil za nebezpečných podmínek a s obrovskými těžkostmi, byla Sixtinská kaple 31. října otevřena veřejnosti. Přišli všichni hodnostáři a umělci Říma. Byli okouzleni. Michelangelo ukázal návštěvníkům gigantickou malbu s více než třemi sty figurami, která je dodnes nepřekonatelným dílem svého druhu.

Barcelonským mírem (1529) povolil císař Karel V. papežovi návrat Medicejských a po desetiměsíčním obléhání císařskou armádou padla Florencie kvůli zradě. Papež však vzal Michelangela zpět do Říma, aby pracoval na medicejských náhrobcích. Jakoby však papež Pavel III. ještě stále neprokázal slavnému, už zestárlému umělci dostatek uznání – životní dráhu dvaasedmdesátiletého muže korunuje jeho jmenováním

vedoucím architektem na stavbě Dómu sv. Petra. Na tomto díle pracoval až do své smrti. Nebylo mu ale dopřáno dožít se dokončení stavby. Šest dnů před smrtí ještě celý den pracoval s kladivem a dlátem na nové soše Piety. 18. února 1564 umírá – v devadesátém roce svého života. Jeho dlouholetý přítel Vasari podává o tom tuto zprávu:

„Při plné síle napsal mistr nejprve krátkými větami svůj testament. Svou duši zanechal Bohu, tělo zemi a majetek nejbližším příbuzným. Svým pomocníkům doporučil, aby přemýšleli o utrpení Ježíše Krista...“

Michelangelovu životní cestu určil jeho adoptivní otec, kameník ze Settignano, který usměrnil mladý talent na uměleckou dráhu. Chlapec, přesvědčený o jejím správném směru, se nedal ničím a nikým odradit. Jeho vůle byla pevná jako kameny, které otesával. Když se ukázaly první úspěchy, bylo jeho rozhodnutí neodvolatelné.

Když Michelangela ovládla nějaká myšlenka, pustil se s téměř nadlidskou energií a houževnatostí do její realizace. Znamenalo to pro něj práci až do úplného vyčerpání. Dopřál si jen několik hodin spánku, vyčerpaný klesl na lůžko, za celý týden si našel čas, aby si vyzul boty nebo se postaral o svůj zevnějšek. Padl do postele i s botami. Stejný pracovní zápal vyžadoval i od svých spolupracovníků a pomocníků. Proto se s nimi často dostával do sporů. V podstatě zůstal osamělým člověkem, plným úzkosti a touhy po lásce. Až ve stáří jeho pracovní tempo trochu polevilo, jeho povaha se stala vyrovnanější a mírnější. Začal dbát i o svůj vnější vzhled a šetřit své zdraví.

Zatímco zprvu určovaly jeho názor Platonovy nauky, s přibývajícím věkem se víc a víc obracel ke křesťanství. Trvale ho ovlivňoval Savonarolův odkaz. Možná hledal čistší křesťanství, než bylo to, které viděl u „zbožných“ ve Florencii a v Římě. Jak ve

svém umění, tak i v náboženství se hnal za pravdivým, podstatným, původním. Umění, předtím nade vše milované, se mu postupně stávalo čímsi druhořadým. Do popředí se dostávaly otázky přípravy na setkání se Stvořitelem. Nestyděl se docela otevřeně přiznat, že něco hrubě zanedbal: „Lituji, že jsem neudělal víc pro spásu své duše.“ Velký umělec viděl tedy v umění nakonec jen bludné světlo, které jej oslepilo, překážku, která zabránila, aby se odevzdal Bohu. Michelangelo, univerzální génius, umírá s pocitem hořkého zklamání ze sebe samého, ze svého života a s vlastní výčitkou, že promarnil čas nepodstatnými věcmi.

V jedné ze svých mnohých básní dojímavě vyjadřuje tuto bolestnou proměnu svět vnitřního postoje:

A vidím, jak se zmýlil,
od lásky odklonil
mého ducha, když z umění
v půvabném klamu
modlu si stvořil
a té mě podřídil.
Kdeže jste, sny o lásce,
milé a libezné,
když tělu jistá smrt
i duši hrozí,
a takto najednou
z obou stran útočí.
Ne malby, ani sochy
mi touhu uhasí.
Jen láska, silnější
než pouta smrti,
ta, co k nám z kříže
náruč otevírá.

Snad největší umělec všech dob dochází při dovršení svého devadesátiletého života, který vedl přes vrcholy i propasti, k tomuto poznání: Umění nemůže nahradit náboženství, krása nenahradí dobro. Talent – i ten největší – nemůže nahradit mravnost. Bez pokladů, které zprostředkovává jen víra, zůstane člověk nešťastný, neklidný, zatížený svými chybami, nevykoupený. Jen cesta skrze obrácení k Ježíši Kristu dá lidem štěstí a vnitřní pokoj. To je cesta předurčená stejně tak pro ty největší jako pro ty nejmenší z nás. ■

Pokud chcete člověku zabránit, aby vykonal nějaký čin, přinutíte ho, aby se o něm rozhovořil. (Carlyle)

Budme opatrní při čtení zdravotnických knih. Tisková chyba může zapříčinit smrt. (Twain)

Pouze jedno je hroznější, než být v Božích rukách. Nebýt v nich. (Beutelrock)

Nejlepší lidi hledej mezi těmi, které svět odsuzuje. (Tolstoj)

Náboženství není pravdivé proto, že ho hlásali svatí lidé, ale svatí lidé ho hlásali proto, že je pravdivé. (Lessing)

Kdo soudí svého bratra, může se mýlit. Kdo mu odpouští, nemýlí se nikdy. (Waggenerl)

NESPOKOJENÝ MNICH

Jeden mnich složil po příchodu do kláštera slib mlčení. Po deseti letech mlčení si ho předvolal jeho představený a zeptal se ho: „Chtěl bys mi něco říci?“

Mnich odpověděl: „Špatné jídlo.“

Po dalších deseti letech dostal mnich opět možnost vyjádřit své myšlenky. Řekl: „Tvrdá postel.“

Po dalších deseti letech byl opět předvolán před svého představeného. Když se ho zeptal, jestli mu chce něco říci, odpověděl: „Odcháším.“

Představený mu řekl: „Ani trochu mě to nepřekvapuje. Celou dobu, co jsi tady, stále si jen stěžuješ.“

KNIHA PŘÁNÍ A STÍŽNOSTÍ

Jeden kazatel měl na svém pracovním stole poznámkový blok s nálepkou: Stížnosti členů proti členům.

Když za ním přišel někdo z členů jeho sboru se stížností na někoho jiného, řekl mu: „Podívej, tady mám blok na stížnosti. Všechno, co mi řekneš, si zapíšu. Všechny tvoje stížnosti tady budou černé na bílém, abych na ně nezapomněl a mohl je postupně vyřídit. Ty mi to podepíšeš. Až se to bude řešit, budu vědět, že mi to všechno dosvědčíš.“

Pohled na otevřenou knihu a připravené pero účinkoval.

„Ach, ne. Nedokázal bych něco podobného podepsat,“ řekl dotýčný muž a žádný zápis se nakonec neuskutečnil. Kazatel měl tento blok přichystaný na stole čtyřicet roků a otevřel ho pravděpodobně tisíckrát, ale nikdy do něj nebylo nic napsáno.

Popřemýšlej, kolik svých stížností bys byl ochoten napsat a také podepsat.

NEJDŮLEŽITĚJŠÍ SLOVA

Šest nejdůležitějších slov: „Přiznávám se, že jsem udělal chybu.“

Pět nejdůležitějších slov: „Udělal jsi opravdu dobrou práci.“

Čtyři nejdůležitější slova jsou: „Jaký je tvůj názor?“

Tři nejdůležitější slova jsou: „Když chceš ty...“

Dvě nejdůležitější slova jsou: „Děkuji ti.“

To nejméně důležité slovo je: „Já.“

HODNOTNÝ DAR

Představte si, že existuje banka, která vám každé ráno dá k dispozici 86 400 korun. Můžete celý obnos použít, ale to, co vám zůstane, nedá se převést z jednoho dne na druhý. Vše, co se vám nepodařilo utratit, se vždy večer vymaže. Co uděláte? Samozřejmě, že využijete každou korunu!

Každý z nás má takovou banku. Jmenuje se ČAS. Každé ráno dostaneme k dispozici 86 400 sekund. Můžeme se svobodně rozhodnout, jak je použijeme. Ale to, co jsme nestačili investovat do dobrých cílů, večer se nám nenávratně odepíše.

Žádný zůstatek času se nedá ušetřit do druhého dne. Každá noc vymaže to, co jsi nevyužil. Vrátit se nic nedá. Zajistit si konto na zítřek není možné. Musíš žít z daru, který jsi dostal na dnešní den. Investuj rozumně, abys dosáhl maxima zdraví, štěstí a úspěchu.

Hodiny tikají a každá sekunda, která uplyne, se už nikdy nevrátí. Proto využij dnešek co nejlépe.

Jak metrem změřit víru?

V malé vesničce prodával majitel pily dřevo. Sousedé o něm věděli, že je spekulant a všechny desky má nařezané o několik centimetrů kratší, aby získal něco navíc pro sebe.

Jednoho dne se po okolí roznesla zpráva, že tento obchodník se dřevem uvěřil v Ježíše Krista a stal se křesťanem. Nikdo tomu nechtěl uvěřit. Všichni tvrdili, že něco takového jako evangelium by se ho určitě nedotklo.

Jeden muž se při takovéto diskusi nepozorovaně vytratil z obchodu. Po chvíli přiběhl rozrušený zpátky a volal: „Je to tak! Je to skutečně pravda!“

Všichni se ho ptali: „Jak jsi to zjistil?“

„Přeměřil jsem desky, které mi včera nařezal — a měří přesně tolik, kolik jsem chtěl — metr dvacet!“

Tento argument všechny přesvědčil. To, že člověk uvěřil, se někdy dá změřit dokonce i metrem!